

Treball de Fi de Grau

Títol

30 ANYS

UN WEB DOC INTERACTIU DEL GENOCIDI DE RUANDA

Autoria

Marta Bentué Alacuart i Gerard Sarri Salgado

Professorat tutor

Arnau Gifreu Castells

Grau

Comunicació Audiovisual	
Periodisme	
Publicitat i Relacions Pùbliques	
Comunicació Interactiva	X
Comunicació de les Organitzacions	

Tipus de TFG

Projecte	X
Recerca	

Data

Del 3 al 7 de juny de 2024	X
26 de juliol de 2024	

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:	30 Anys. Un Web Doc interactiu del genocidi de Ruanda.			
Castellà:	30 Años. Un Web Doc interactivo del genocidio de Ruanda.			
Anglès:	30 Years. Interactive Web Doc about the Rwanda's genocide.			
Autoria:	Marta Bentué Alacuart i Gerard Sarri Salgado			
Professorat tutor:	Arnau Gifreu Castells			
Curs:	2023/24	Grau:	Comunicació Audiovisual	
			Periodisme	
			Publicitat i Relacions Pùbliques	
			Comunicació Interactiva	X
			Comunicació de les Organitzacions	

Paraules clau (mínim 3)

Català:	Ruanda, Genocidi, 1994, aniversari.
Castellà:	Ruanda, Genocidio, 1994, aniversario.
Anglès:	Rwanda, Genocide, 1994, anniversary.

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:	Creació d'un web doc informatiu sobre el genocidi de Ruanda de l'any 1994. En aquest van assassinar gairebé un milió de persones d'ètnia Tutsi. La violència va arribar a un punt extrem.
Castellà:	Creación de un web doc. informativo sobre el genocidio de Ruanda del año 1994. En este se asesinaron casi un millón de personas de la etnia Tutsi. La violencia llegó a un punto extremo.
Anglès:	Creation of an informative web documentary about the Rwanda Genocide of 1994. Approximately a million people of Tutsi ethnicity were killed. The violence reached an extreme point.

30 ANYS

Un web doc interactiu del genocidi de Ruanda.

Autoria

Marta Bentué Alacuart i Gerard Sarri Salgado

Professorat

Arnau Gifreu Castells

Comunicació Interactiva 2023- 2024

Resum

Aquest 6 d'abril feia 30 anys del genocidi de Ruanda, un dels conflictes més importants dels últims anys. Van morir gairebé un milió de persones en 100 dies, però els assassinats no van cessar fins anys després. Avui en dia Ruanda és un dels països més ben posicionat econòmicament i en seguretat de l'Àfrica; tot i les desgràcies que van viure han sabut millorar la situació, i per això hem volgut enfocar el treball seguint la idea que després de la mort hi ha vida.

Aquest projecte mostra el procés de creació d'un Web doc interactiu de caràcter històric; en aquest cas el Genocidi de Ruanda de 1994. Al llarg del document es treballen el marc teòric i el disseny de la interfície com a iguals; un bon resultat visual no està complet si la informació no és adequada.

30 anys és el resultat de dos joves curiosos tant per l'àmbit tecnològic, com l'històric.

Paraules clau

Genocidi, Ruanda, 1994.

Abstract

This April 6 was 30 years since the Rwandan genocide, one of the most important conflicts of recent years. Almost a million people died in 100 days, but the killings did not stop until years later. Today, Rwanda is one of the best-positioned countries economically and in terms of security in Africa; Despite the misfortunes they experienced, they managed to improve the situation, and that is why we wanted to focus the work following the idea that after death there is life.

This project shows the process of creating an interactive Web doc of a historical fact; the Rwandan Genocide of 1994. Throughout the document, the theoretical framework and interface design are worked on as equals; a good visual result is not complete if the information is not adequate.

30 years is the result of two young people curious about both the technological and historical fields.

Keywords

Genocide, Rwanda, 1994.

Agraïments:

Volem donar les gràcies al nostre tutor, l'Arnau Gifreu, per ajudar-nos i animar-nos a cada pas del procés.

I finalment, a les nostres famílies pel suport i la confiança.

ÍNDEX

1. Introducció.....	6
1.1. Context.....	6
1.2. Justificació del títol.....	6
1.3. Idea.....	6
1.4. Descripció.....	7
1.5. Tractament.....	7
1.6. Audiència.....	8
1.7. Objectius.....	9
1.8. Metodologia.....	10
1.8.1. Desenvolupament.....	10
1.8.2. Producció.....	11
1.8.3. Distribució.....	12
1.9. Equip.....	12
2. Marc teòric.....	13
2.1. Conceptes clau a definir.....	13
2.2. El genocidi.....	14
2.2.1. Antecedents.....	15
2.2.2. Desenvolupament del Genocidi.....	17
2.2.3. Conseqüències i Impacte.....	18
2.3. El paper de forces estrangeres.....	22
2.4. El paper dels mitjans arreu del món.....	25
2.5. Testimonis.....	29
2.6. Similituds amb Altres Conflictes Històrics.....	32
2.7. Anàlisis de referents.....	37
2.7.1. Temàtica.....	38
2.7.2. Estètica.....	40
3. Guió / Arquitectura de la informació.....	55
3.1. Mapa de continguts i diagrama de flux.....	55
4. Disseny d'interfície.....	59
4.1. Identitat corporativa.....	59
4.1.1. Logotip.....	59
4.1.2. Metàfora gràfica.....	59
4.1.3. Colors corporatius.....	59
4.1.4. Tipografia.....	60
4.1.5. Radius System.....	61
4.2. Wireframes (Esbossos i emmarcats).....	61
4.3. Maquetació Web.....	66
4.3.1. Wix.....	66
4.3.2. Estructura Web.....	67
4.3.3. Modificacions del disseny original.....	67
5. Conclusions.....	68

Índex de figures i taules.

1. Introducció.....	7
2. Marc teòric.....	15
Figura 1. Ruanda l'any 1994. "Genocidio en Ruanda: ¿por qué y cómo sucedieron los hechos?".....	16
Figura 2. Kigali Memorial Centre. "Cartilla de identidad de víctima "Karekezi"	17
Figura 3. Lobo, R. (2019). Genocidio de Ruanda, lección olvidada. El Periódico.....	21
Figura 4. "Los 10 mandamientos hutu". Revista Kangura. Desembre, 1990.....	27
Figura 5. Revista Kangura, No. 26.....	28
Figura 6. "Caricatura que induce a los hutus a desconfiar de los Tutsis."	29
Figura 7. "Caricatura publicada en la revista Kangura no. 43." Junio 1993.....	29
Taula 1: Comparació genocidi de Ruanda amb l'Holocaust Nazi.....	36
Taula 2: Comparació genocidi de Ruanda amb el Conflicte de Darfur.....	38
Taula 3: Anàlisis de referents, temàtica.....	41
Taula 4: Anàlisis de referents, estètica.....	43
Figura 8. Captura del webdoc Las Sinsombrero. Instruccions d'ús.....	44
Figura 9. Texts que fallen.....	45
Figura 10. Testimonis Web doc "Las sin sombrero".....	46
Figura 11. Estructura general del Web doc "En la Brecha".....	46
Figura 12. Instruccions d'ús.....	47
Figura 14. Continguts audiovisuals d'"En la brecha"	49
Figura 15 i 16. Maneres d'interacció.....	50
Figura 17. Usabilitat i navegació del Web doc.....	50
Figura 18. Continguts del Web doc "Guerra a la mentira"	51
Figura 19. Instruccions d'ús del Web doc "Similkameen Crossroads"	52
Figura 20. Continguts del Web doc "Similkameen Crossroads"	53
3. Guió / Arquitectura de la informació.....	57
Figura 21. Arbre de continguts del Web doc "30 anys"	57
Figura 22. Diagrama de fluxe del Web doc "30 anys"	58
4. Disseny d'interfície.....	60
Figura 24. Logotip del Web doc "30 anys"	60
Figura 25. Color system del Web doc "30 anys"	61
Figura 26. Tipografia del Web doc "30 anys"	61
Figura 27. Radius system del Web doc "30 anys"	62
Figura 28. Pantalla 1 Web doc "30 anys"	62
Figura 29. Pantalla 2 Web doc "30 anys"	63
Figura 30. Pantalla 3 Web doc "30 anys"	63
Figura 31. Pantalla 4 Web doc "30 anys"	64
Figura 32. Pantalla 5 Web doc "30 anys"	64
Figura 33. Pantalla 6 Web doc "30 anys"	65
Figura 34. Pantalla 6.1 Web doc "30 anys"	66
Figura 35. Pantalla 7 Web doc "30 anys"	66
Figura 36. Pàgines del Web doc	68
Figura 37. Barra d'unes disseny Figma	69
Figura 38. Barra d'unes web amb Wix	69
5. Conclusions.....	69

1. Introducció

1.1. Context

El que ens impulsa a dur a terme aquest projecte és bàsicament conscienciar d'una part important històrica desconeguda per molts. El genocidi de Ruanda de 1994 és un esdeveniment històric crític que va tenir un impacte profund en la història del país i en la consciència mundial, però, tot i això, no ha tingut el mateix pes a la societat que altres fets de la història de la humanitat.

D'altra banda, veiem que els genocidis i els conflictes ètnics encara són problemes presents en moltes parts del món. L'estudi de Ruanda pot proporcionar informació útil per prevenir futurs conflictes i promoure la pau i la reconciliació.

Per acabar, ens hem deixat portar pel que sentim: els dubtes, la curiositat i l'empatia. Crear aquest projecte ens obliga a estudiar el tema d'una forma objectiva, i per tant a entendre el conflicte; cosa que ja forma part dels nostres objectius.

1.2. Justificació del títol

Aquest any fa 30 anys que es va cometre el genocidi de Ruanda de l'any 1994. Amb aquest títol volem parlar del temps, perquè tot i que és un fet del passat, ha tingut repercuSSIó i conseqüències fins al dia d'avui. A més a més, la metàfora gràfica del nostre projecte se centra en el fet que hi ha hagut una progressió, en com ha millorat la situació del país i això només s'aconsegueix després de molts anys.

1.3. Idea

Estem elaborant un Web Doc sobre el genocidi de Ruanda del 1994 amb l'objectiu de donar visibilitat al tràgic esdeveniment i explicar-lo de manera innovadora. Volem presentar-lo en un format interactiu i atractiu per arribar a un

ampli públic, permetent que més persones conequin i reflexionin sobre els esdeveniments de Ruanda el 1994.

1.4. Descripció

"30 Anys" no només és un documental interactiu; és una experiència que connecta emocionalment amb la història del genocidi.

A través d'aquest Web Doc interactiu, es fusionen creativitat i innovació per explorar el genocidi de Ruanda de 1994. Iniciant amb l'anàlisi profunda dels esdeveniments i comparant-los amb altres conflictes històrics, el projecte busca establir una base rica en contingut de qualitat.

1.5. Tractament

El primer que es mostra per pantalla és un petit avís d'elements violents i difícils per aquells més sensibles, seguit d'un vídeo introductorí, on s'hi inclou el motiu del projecte, i s'emfatitza la importància del tema, seduint a l'audiència i cridant la seva atenció. Per últim, s'indiquen les recomanacions i l'Onboarding, que són les instruccions per saber com funcionarà l'experiència interactiva i poder gaudir-la.

En segon lloc, s'exposarà la situació històrica de Ruanda, els conflictes que van donar pas a l'inici del genocidi, i un cop l'espectador decideixi continuar amb l'experiència, començarà la narrativa lineal que el guiarà per les etapes del genocidi, tenint a l'abast, xifres estadístiques, testimonis, i recursos audiovisuals reals.

L'usuari pot sortir de l'experiència en tot moment i té la llibertat total de decidir com viure el Web Doc.

1.6. Audiència

Públic Objectiu:

- **Estudiants i Acadèmics:**

Atraure estudiants universitaris i acadèmics interessats a aprofundir en la història i les conseqüències del genocidi de Ruanda. El Web Doc proporcionarà una font educativa rica i immersiva.

- **Públic General Interessat en Història Contemporània:**

Captivar aquelles persones que tenen un interès general en la història contemporània i volen comprendre més profundament els esdeveniments que van tenir lloc durant el genocidi.

- **Educadors i Professionals de l'Ensenyament:**

Ofereix una eina valiosa per als educadors que volen integrar contingut impactant i interactiu als seus plans docents. També pot ser d'interès per als professionals de l'ensenyament.

- **Públic Sensibilitzat amb les Qüestions Humanitàries:**

Persones que estan sensibilitzades amb les qüestions humanitàries i estan interessades a comprendre les complexitats i les repercussions d'aquests esdeveniments tràgics.

- **Grups de Recerca i Organitzacions No Governamentals:**

Servir com a recurs per a grups de recerca i organitzacions no governamentals que treballen en temes relacionats amb drets humans, conflictes i reconciliació.

- **Joves Interessats en Tecnologia i Narrativa Interactiva:**

Captivar a una audiència més jove interessada en la tecnologia i les formes narratives interactives, utilitzant aquesta plataforma com a mitjà per connectar-se amb la història.

- Comunitat Ruandesa i Africana:**

Ofereix una plataforma per a la comunitat ruandesa i africana per connectar-se amb la història del genocidi de manera més profunda i interactiva.

- Mitjans de Comunicació i Periodistes:**

Pot ser d'interès per als mitjans de comunicació i periodistes que busquen una presentació aprofundida del genocidi de Ruanda per als seus lectors o audiència.

1.7. Objectius

Objectius Generals:

- Crear una Experiència Immersiva:**

Desenvolupar un Web Doc interactiu que submergirà l'usuari en els esdeveniments del Genocidi de Ruanda de 1994, proporcionant una experiència educativa i emocional.

Objectius Específics:

- Generar Empatia i Comprensió:**

Fomentar la comprensió i empatia mitjançant la narració interactiva, posant èmfasi en les conseqüències humanes del genocidi i establint connexions amb diverses audiències.

- Proposar una Visió Única:**

Presentar una perspectiva única sobre el genocidi, destacant els factors que van conduir als esdeveniments de 1994 i oferint una comprensió més profunda a través de la comparació amb altres conflictes històrics.

- Connectar el passat i el present:**

Construir ponts entre el passat i el present, comparant el genocidi de Ruanda amb altres conflictes històrics per entendre que això que va passar a ruanda no

és un cas aïllat, que s'ha de connectar amb altres fets històrics per aprendre dels errors que ja han comès altres persones arreu del món.

1.8. Metodologia

Per dur a terme el projecte s'ha creat un [diagrama de Gantt](#) (annexos) per assegurar que se segueixi el calendari establert. Hem dividit la metodologia en tres punts: desenvolupament, producció i distribució.

1.8.1. Desenvolupament

Durant la primera etapa, centrarem els nostres esforços en l'anàlisi de la tragèdia del Genocidi de Ruanda de 1994. A través d'aquesta fase, explorarem els esdeveniments, els motius i les conseqüències d'aquest genocidi. Farem ús de material acadèmic com poden ser llibres que tracten el tema i articles que aprofundeixin alguns aspectes rellevants d'aquest fet. També realitzarem una breu comparació amb altres conflictes històrics, identificant similituds rellevants.

Fase d'Anàlisi:

- **Investigar els fets històrics:** recopilar i analitzar de manera exhaustiva els esdeveniments relacionats amb el Genocidi de Ruanda, destacant les causes i el desenvolupament del conflicte.
- **Identificar i analitzar similituds històriques:** comparar el genocidi de Ruanda amb altres conflictes històrics (Nazisme, conflicte Israel Palestina), identificant similituds rellevants per aprofundir en la comprensió dels factors comuns en aquest tipus d'esdeveniments.
- **Recopilar testimonis impactants:** buscar i incorporar testimonis i relats impactants de sobrevivents i testimonis presencials del genocidi de Ruanda, per donar una veu autèntica als esdeveniments.

- **Explorar les conseqüències a llarg termini:** analitzar les repercussions i les conseqüències a llarg termini del genocidi, posant de manifest com aquest esdeveniment ha afectat la societat ruandesa fins als nostres dies.

1.8.2. Producció

En la segona fase, ens enfocarem en el disseny i prototipatge del Web Doc. Aquesta etapa constitueix el nucli vital del treball, ja que construirem les bases que posteriorment utilitzarem per desenvolupar de manera tangible el Web Doc. Mitjançant l'ús de diverses eines i programari, crearem prototips que serviran com a guia. Figma serà una eina clau que proporcionarà un disseny acabat.

Fase de Disseny i Prototipatge:

- **Crear prototips ambiciosos:** desenvolupar prototips ambiciosos del Web Doc mitjançant diverses eines i programari, garantint una representació visual i interactiva efectiva de la història.
- **Establir directrius estètiques i funcionals:** definir clarament les directrius estètiques i funcionals del Web Doc, assegurant-se que el disseny sigui coherent amb la narrativa i l'experiència de l'usuari.
- **Integrar elements multimèdia impactants:** incorporar de manera efectiva elements multimèdia com imatges, vídeos i documents històrics per enriquir la narrativa i captivar l'atenció de l'usuari.
- **Provar prototips amb tests A/B:** dur a terme proves A/B per aconseguir retroalimentació sobre els prototips, assegurant-se que la interactivitat i el disseny siguin efectius amb l'audiència prevista.

Fase de Realització del Web Doc:

- **Materialitzar el projecte en Wix:** transferir amb èxit el treball fet durant les fases anteriors a la plataforma Wix, garantint una implementació eficaç i fidel al disseny conceptual.
- **Implementar funcionalitats d'accessibilitat:** incorporar funcionalitats d'accessibilitat per garantir que el Web Doc sigui accessible a persones amb diversitat funcional, promovent la inclusió.
- **Optimitzar per a l'experiència de l'usuari:** optimitzar la pàgina web del Web Doc per garantir una experiència de l'usuari fluida, accessible i enriquidora, considerant la diversitat del públic objectiu.

1.8.3. Distribució

Representa la distribució del nostre documental interactiu. Aquesta etapa té com a objectiu concret plasmar el treball desenvolupat a Figma en la plataforma Wix, creant així un producte final llest per a la visualització a la pàgina web que crearem.

1.9. Equip

Marta Bentué Alacuart - Disseny i Prototipatge del Web Doc.

Gerard Sarri Salgado- Programador i dissenyador UX del Web Doc.

Tota la recerca, tant d'informació com de recursos audiovisuals s'ha realitzat de forma conjunta, com també tota la part de guionatge.

Per la realització d'aquest projecte amb un equip complet es necessitaria, a més a més dels nostres perfils, un participant professional en mitjans audiovisuals

(fotografia, cinema, documental), i també un participant amb un perfil més periodístic. En últim lloc, un perfil de l'àmbit econòmic per buscar patrocinadors i fonts financeres.

2. Marc teòric

2.1. Conceptes clau a definir

Tutsis i Hutus

Els tutsis i els hutus són dos grups ètnics principals a Ruanda. Tots dos grups comparteixen una història, cultura i llengua similars, però han estat històricament identificats i diferenciats en funció d'aspectes socials i econòmics. Aquí hi ha algunes diferències:

1. Orígens històrics i socials:

- **Hutus:** Tradicionalment, els hutus eren agricultors i constitueixen la majoria de la població.
- **Tutsis:** Els tutsis eren pastors i ramaders. Històricament, se'ls associava amb una posició més privilegiada i sovint se'ls considerava l'elit.

2. Característiques físiques:

Els tutsis tendeixen a tenir trets físics més alts i esvelts, mentre que els hutus poden tenir una estatura més baixa. Tot i això, aquestes característiques són generalitzacions i no s'han de prendre com a regla.

3. Identificació ètnica:

Al llarg de la història, la identificació ètnica entre hutus i tutsis ha estat més basada en l'ocupació i la riquesa que no pas en diferències ètniques innates.

4. Educació i oportunitats econòmiques:

Durant la colonització belga, es va donar preferència als tutsis en termes d'educació i oportunitats econòmiques, fet que va contribuir a la percepció de desigualtat entre els dos grups. (El Independiente, 2019)

- Genocidi

La definició de genocidi és segons ONU: “Delicte perpetrat amb la intenció de destruir, totalment o parcialment, un grup nacional, ètnic, racial o religiós.” (ONU, 2018)

- Ruanda

Ruanda és un país d'Àfrica central sense sortida al mar. Fa frontera amb Uganda, Tanzània, Burundi i amb el que ara és la República del Congo. Avui dia és el país més segur del continent i el cinquè a escala mundial, segons l'informe “Gallup” del 2015, tot i que és recordat per molts per les sagnants guerres del segle passat, i particularment pel genocidi del 1994.

Figura 1. Ruanda l'any 1994. “Genocidio en Ruanda: ¿por qué y cómo sucedieron los hechos?”
Font: France 24. <https://www.france24.com/es/20190406-genocidio-ruanda-25-anos-africa>

2.2. El genocidi

El genocidi de Ruanda del 1994 va ser el resultat d'una combinació de factors històrics, ètnics, polítics i socials que es van desenvolupar al llarg del temps.

2.2.1. Antecedents

Els antecedents es remunten a l'època colonial, quan Ruanda va ser colonitzada per Bèlgica després de la Primera Guerra Mundial. Al llarg de la Conferència de la Pau de Versalles l'any 1919, les potències aliades¹ van assignar el control administratiu de Ruanda a Bèlgica. Els belgues van introduir polítiques que exageraven les divisions existents entre els hutus i els tutsis, i aprofitant el suport que estaven rebent els tutsis, per deixar clara la seva superioritat, van crear les targetes d'identificació racial.

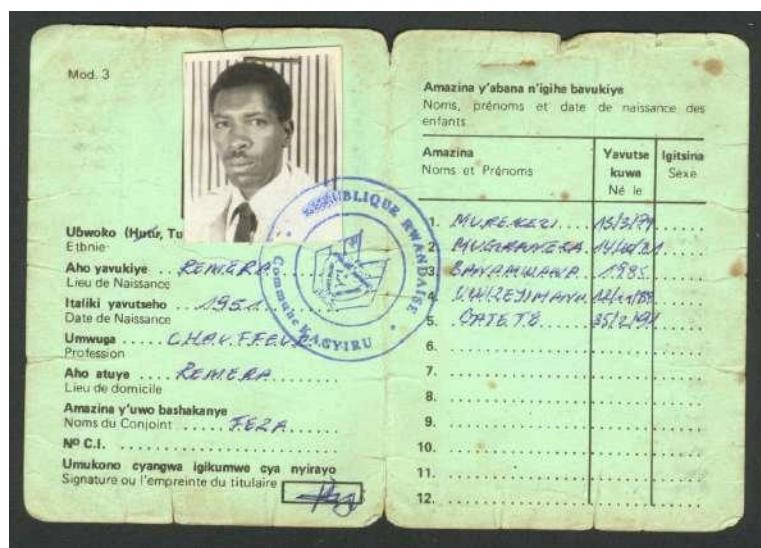

Figura 2. Kigali Memorial Centre, Museo Memoria y Tolerancia. "Cartilla de identidad de víctima "Karekezi".
Font: https://www.myt.org.mx/memoria_url/colonizacion-establecimiento-orden-racial

Ruanda era una monarquia amb una administració gestionada per l'ètnia Tutsi, i per tant els tutsis van ser afavorits i se'ls va atorgar una posició privilegiada, cosa que va generar tensions entre els dos grups. Ocupaven els càrrecs del govern del país i eren els propietaris de les terres.

La tensió creada per la polarització de les dues ètnies va anar creixent fins que l'any 1959 va explotar la Revolució ruandesa, on els hutus van passar a l'atac i van obligar a exiliar-se al rei del moment i a uns 130.000 tutsis.

¹ Durant la Primera Guerra Mundial els països aliats amb Bèlgica eren 12 entre els quals es trobaven França, l'imperi britànic i Regne Unit, Austràlia, Estats Units, Índia, Itàlia i Portugal.

Finalment, Ruanda es va independitzar el 1962 i van ser els Hutus qui es van quedar amb el poder del país. En conseqüència, a les següents eleccions democràtiques va aconseguir una majoria de vots el candidat Hutu Grégoire Kayibanda, qui, des de la seva posició de president, va estar fomentant la repressió violenta i física contra els Tutsis durant una dècada.

L'any 1973, un Hutu moderat, Juvénal Habyarimana, va donar un cop d'estat per retornar “la pau” a Ruanda, però, aquesta acció li va costar la vida. L'assassinat de Juvénal Habyarimana va crear una sensació de terror a oposar-se a les forces polítiques i la repressió cap als Tutsis va seguir sense fre.

La crisi econòmica als vuitanta va debilitar el govern ruandès, permetent que els guerrillers tutsis de l'FPR ingressessin des d'Uganda amb la intenció d'enderrocar el govern hutu. Recolzat per França, el govern ruandès va acceptar l'acord d'Arusha² com a condició per a la intervenció internacional.

El 6 d'abril del 1994, l'avió que transportava el president de Ruanda, Juvénal Habyarimana, va ser enderrocat, marcant l'inici d'un genocidi planificat. Els hutus van culpar els tutsis, que van assenyalar els hutus d'extremistes en contra de l'acord francès.

Els següents cent dies van ser testimonis d'extermini, violacions i exilis, concloent el juliol del 1994 quan l'FPR va prendre el control de Kigali i del govern ruandès.

² L'Acord d'Arusha, signat el 1993, va ser un pacte destinat a posar fi a la guerra civil a Ruanda. Va establir un marc per a la reconciliació nacional i va permetre el retorn d'exiliats. La seva condició clau va ser la formació d'un govern d'unitat nacional, integrant les parts en conflicte, principalment els hutus i les tutsis. La intervenció internacional recolzada per França es va condicionar a acceptar aquest acord per part del govern ruandès.

2.2.2. Desenvolupament del Genocidi

Durant aproximadament tres mesos, entre l'abril i el juliol de 1994, va tenir lloc el genocidi de Ruanda, tot i que abans i després d'aquestes dates, es van cometre milers de crims més. Milícies hutus i civils van ser partícips assassinats en massa, violacions i tortures. S'estima que entre 800.000 i 1 milió de persones, principalment tutsis, van perdre la vida durant aquest període; entre 250.000 i 500.000 dones i nenes van ser violades, i dos milions de persones van fugir del país.

A continuació, es detallen les fases principals del genocidi (France 24, 2019).

Fase 1: 6 d'abril de 1994 - Assassinat del president Habyarimana

6 d'abril de 1994:

L'avió que transportava el president ruandès Juvénal Habyarimana, un hutu, va ser atacat mentre tornava de negociacions de pau a Tanzània. Habyarimana va morir a l'atemptat.

Aquest esdeveniment marca l'inici del genocidi. Immediatament després, les milícies hutus i forces extremistes van començar a dur a terme assassinats i atacs contra els tutsis i hutus moderats (que s'oposaven al genocidi).

Fase 2: Abril - juliol de 1994 - Genocidi a gran escala

Abril de 1994:

Milícies hutus, amb el suport pel govern i elements extremistes, van començar a dur a terme assassinats sistemàtics de tutsis i hutus moderats.

Ràdios locals i emissores de propaganda es van fer servir per difondre missatges d'odi i coordinar els atacs. La violència es va estendre ràpidament per tot el país, amb massacres a pobles, ciutats i camps de refugiats.

La violència va assolir el punt màxim, amb assassinats en massa, violacions i tortures.

Maig de 1994:

Les forces governamentals, incloses les Forces Armades de Ruanda (FAR) i milícies paramilitars conegeudes com a Interahamwe, van liderar gran part dels atacs.

Juny - juliol de 1994:

Tot i les crides internacionals per aturar la violència, el genocidi va continuar amb ferocitat.

El Front Patriòtic Ruandès (FPR), compost majoritàriament per tutsis, va avançar des del nord i va lluitar contra les forces genocides.

Fase 3: Juliol de 1994 - Fi del genocidi

Juliol de 1994:

L'FPR va aconseguir avenços significatius, derrotant les forces genocides i posant fi al genocidi. A mesura que l'FPR prenia el control del país, molts hutus van fugir a països veïns.

“Els militars del Front Patriòtic Revolucionari van cometre igualment assassinats massius. Malgrat tot, és clar que els tutsis van ser massacrats: es va eliminar el 75% de la població durant el genocidi.”

2.2.3. Conseqüències i Impacte

Víctimes del genocidi:

El genocidi de Ruanda ha representat un dels actes més atroç que s'ha realitzat al llarg de la història. L'any 2000 el govern de Ruanda va fixar la xifra de morts en un total d'1.074.017, una dada molt precisa on s'estima que al voltant del

94% d'aquestes víctimes eren de l'ètnia tutsi.(Reyntjens, 1997) Una dada totalment devastadora, però segons altres estudis, la xifra podria enfilar-se fins als 1.150.000 morts l'any 1994, ja que aquest últim estudi té en compte els assassinats a causa del FPR (Front Patriòtic Ruandès) i les morts a causa de diverses epidèmies en camps de refugiats.(F. Reyntjens, 2018, pp. 55-56).

Les implicacions d'aquest genocidi transcendeixen les xifres. A part de la pèrdua humana, el genocidi ha deixat cicatrius profundes en la societat ruandesa, afectant la cohesió comunitària i generant reptes emocionals i psicològics per als supervivents. Aquest episodi també ha influït en el discurs internacional sobre la responsabilitat de protegir i la necessitat d'evitar futures atrocitats massives.

Desplaçament Massiu de Població:

Després de la victòria del Front Patriòtic Ruandès liderat pels tutsis, es va establir un nou govern. En conseqüència, una gran quantitat de refugiats, majoritàriament hutus, van fugir de Ruanda cap als països veïns com Zaire (~2 milions), actualment anomenat República Democràtica del Congo, Tanzània (~600.000), Burundi (~200.000) i Uganda (~10.000). A més a més, es creu que aproximadament 1 milió de refugiats es trobaven dins de Ruanda. Aquests es van agrupar en grups enormes en llocs mancats de serveis sanitaris, amb aigua contaminada i amb poca alimentació. Aquestes condicions van provocar una elevada mortalitat a causa d'epidèmies i altres factors relacionats amb la falta de recursos.(Global Security, s.d, par.7)

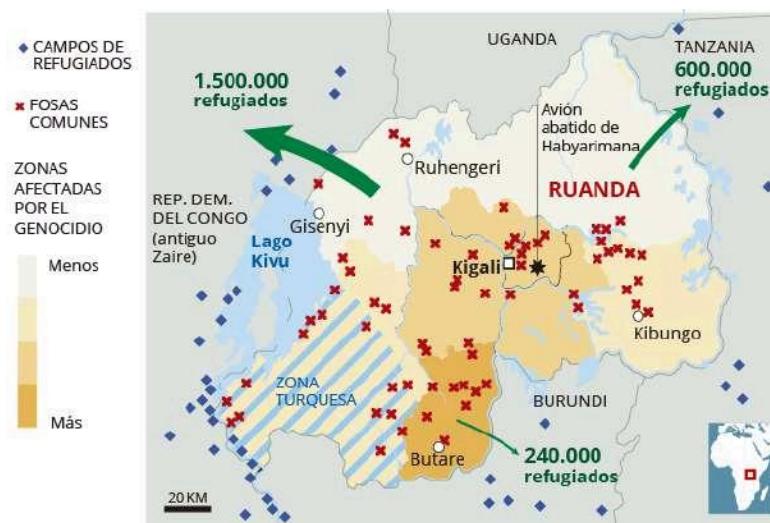

Figura 3.: Lobo, R. (2019). Genocidio de Ruanda, lección olvidada. El Periódico.

Dificultats en la Reconciliació:

Després del genocidi, el govern entrant va activar un pla anti separació ètnica per evitar rancors, el que va buscar Ruanda va ser crear una unitat nacional única, aquest fet va provocar la despulla de terres de les diverses ètnies, el moviment forçat de persones i finalment va afectar amb la vulneració d'alguns drets a les poblacions indígenes de la zona.(Kamanzi, 2021).

A causa de les mesures extremes del govern híbrid postgenocidi, el qual va estar al poder fins a l'any 2014, es va criticar la seva actuació per l'aplicació de mecanismes censuradors, limitant les llibertats d'expressió de la gent. A part d'això, també van faltar espais on la gent afectada pel genocidi pogués elaborar memòries del que va passar i trobar solucions per poder superar un trencament ètnic traumàtic, que va suposar un atroç genocidi (Varela Barraza, 2014).

Impacte en l'Economia:

El genocidi de Ruanda l'any 1994 va tenir repercussions devastadores en l'economia i la cohesió social del país. La violència va deixar un rastre de víctimes mortals, desplaçament massiu de població i inestabilitat econòmica.

Durant la segona meitat dels anys 80, es van manifestar tensions perceptibles a causa de diversos elements, entre els quals es troba la disminució del valor del cafè, que constitueix el principal producte d'exportació, i factors interns com la presència de corrupció (Varela, 2000).

No obstant això, en els anys que van seguir al genocidi, Ruanda ha experimentat una notable recuperació econòmica. En un període de 25 anys, el país va passar d'una de les pitjors tragèdies humanitàries del segle XX a convertir-se en un exemple de resiliència econòmica i social al continent africà (Luján, 2019). En cinc anys, Ruanda va reduir la seva taxa de pobresa en 12 punts percentuals fins al 45% (Touzé-Schmitz, 2014). Malgrat l'existència de reptes persistents, aquests èxits són significatius en comparació amb altres països africans.

És important subratllar que la recuperació de Ruanda es fonamenta principalment en l'agricultura de subsistència, el turisme i la indústria minera, que es perfilen com les fonts d'ingressos més importants per al país (D.Rodríguez, 2017).

Creixent Consciència Mundial:

Després del genocidi de Ruanda el 1994, la consciència mundial va experimentar diversos canvis significatius. El genocidi va posar de manifest la incapacitat de la comunitat internacional per intervenir i prevenir aquesta atrocitat, generant un reconeixement de la seva gravetat i la necessitat d'actuar per evitar situacions similars en el futur.

La resposta internacional al genocidi va ser amplament criticada per la manca d'acció decisiva, evidenciant la ineficàcia i lentitud de les intervencions, així com la falta de coordinació i compromís de la comunitat internacional. Aquesta crítica va impactar la consciència mundial.

Després de Ruanda, va sorgir un augment en l'interès per la prevenció del genocidi i altres atrocitats massives. Aquest esdeveniment va inspirar esforços

per desenvolupar mecanismes i institucions internacionals per detectar i prevenir situacions similars.

El genocidi va contribuir a una major consciència sobre la importància de protegir els drets humans i prevenir la discriminació ètnica, influint en les polítiques internacionals i les iniciatives globals per abordar les violacions dels drets humans. Algunes de les conseqüències notables inclouen el desenvolupament del principi de Responsabilitat de Protegir (R2P) (Šimonović, s.d), que subratlla la responsabilitat de la comunitat internacional en la protecció de civils davant de crims massius. A més, la creació del Tribunal Penal Internacional per Ruanda (TPIR) va establir un precedent per enjudiciar els responsables de crims de guerra i genocidi (Nacions Unides, 1994). Aquest esdeveniment també va reforçar la necessitat de justícia internacional i va contribuir a l'establiment de la Cort Penal Internacional (CPI).

2.3. El paper de forces estrangeres

El 7 d'abril del 1994, la primera ministra Agathe Uwilingiyimana i 10 soldats belgues de les forces de l'ONU van ser assassinats per la guàrdia presidencial, acusats de l'atac de l'avió presidencial i de les morts que aquest va comportar. Tot i la reacció internacional, l'ONU va ordenar la retirada dels cascos blaus³, deixant la població civil desprotegida i propiciant l'inici del genocidi per part dels radicals hutus.

El 8 d'abril, es va establir un govern interí que, ignorant els Acords d'Arusha, en el qual la majoria de partits eren extremistes. El mateix dia, l'FPR va iniciar un atac per protegir els tutsis i rescatar 600 soldats. Els Interahamwe (milícies extremistes hutus) van atacar els tutsis, estenent la violència a tot tutsi i als hutus que protegien els tutsis. Malgrat tot, algunes famílies hutus van amagar tutsis a casa seva.

³ Els Cascos Blaus són forces de manteniment de la pau de les Nacions Unides que operen en zones de conflicte per preservar la pau, supervisar i proporcionar ajuda humanitària.

L'11 d'abril, la Creu Roja Internacional va emetre un comunicat calculant que desenes de milers de ruandesos havien estat assassinats en tan sols uns dies, evidenciant la gravetat de la situació. Aquell mateix dia, Bèlgica i França van evacuar els seus nacionals, ignorant els ruandesos.

El 14 d'abril, el contingent belga es va retirar i el general Dallaire, a càrrec d'UNAMIR (Missió d'Assistència de les Nacions Unides a Ruanda), va rebre ordres de l'ONU de no intervenir-hi directament. La crisi es va intensificar i el 17 d'abril, a Kibuye, van començar les tasques d'extermini de la població tutsi.

El 20 d'abril, el secretari general de l'ONU va ordenar un reforç massiu d'UNAMIR, però el Consell de Seguretat va votar reduir la missió de 2,539 soldats a només 270.

El 21 d'abril La Creu Roja Internacional va emetre un altre comunicat advertint que el nombre d'assassinats no era de desenes de milers, sinó de centenars de milers, assenyalant la magnitud de la tragèdia.

El 2 de maig, Kofi Annan, un diplomàtic ghanès, va expressar la seva preocupació per la incapacitat de les Nacions Unides per implementar el seu mandat després de la retirada dels belgues a Ruanda. Va subratllar la necessitat d'un reforç ben equipat i mòbil per aturar les matances i restablir l'ordre.

Tot i això, la incertesa persistia sobre la decisió del Consell i la capacitat d'enviar aquest reforç. L'endemà, davant de la sol·licitud de les Nacions Unides per enfortir la missió UNAMIR, el president nord-americà Bill Clinton va signar una Directiva Presidencial imposant estrictes restriccions al suport nord-americà a futures missions de pau de l'ONU.

El dia 4 de maig, es va fer servir l'ús del terme "genocidi" per part de Boutros Ghali i això va col·locar Clinton i altres líders en una situació complicada, ja que

implicava una intervenció militar immediata segons la legislació internacional. El govern nord-americà va instruir a evitar el terme "genocidi" i utilitzar l'expressió "Actes de Genocidi" al seu lloc.

El 13 de maig, el secretari general de l'ONU anuncia una votació per restaurar la missió UNAMIR a Ruanda. Tot i això, Madeleine Albright, una política i diplomàtica nord-americana, retarda aquesta votació per quatre dies.

Quan finalment, la restauració de la missió, rep el vistiplau, els tutsis, inicien un atac des del nord causant devastació en el seu camí.

5.500 soldats són enviats a Ruanda per ordre del Consell de Seguretat, que declara: "es poden haver comès actes de genocidi". Malgrat això, la missió militar es retarda a causa de les discrepàncies entre els països africans, que aporten la majoria de les tropes i que no arriben a un acord sobre qui haurà de pagar la factura.

Les relacions entre les Nacions Unides i els països col·laboradors són tensos.

Alhora, un comunicat emès el 19 de maig per la Creu Roja estimà en mig milió els ruandesos assassinats. Cap líder polític internacional no havia utilitzat encara la paraula "genocidi".

El 22 de juny es va autoritzar l'operació Turquesa⁴ liderada per França, però no va poder evitar més atrocitats.

El 15 de juliol, l'FPR s'apodera de Kigali, posant fi al genocidi. Tot i que l'ONU va reconèixer actes de genocidi, la intervenció va ser tardana. "Hi ha indicis evidents que han estat perpetrats actes de genocidi contra el grup tutsi per part

⁴ L'Operació Turquesa va ser una intervenció militar francesa a Ruanda durant el genocidi del 1994. Amb l'aprovació de les Nacions Unides, França va intentar establir una zona segura al sud-oest de Ruanda per protegir la població civil i frenar la violència. Malgrat l'objectiu declarat de proporcionar ajuda humanitària, l'operació ha generat controvèrsia pel paper de França i la percepció que podria haver col·laborat amb les forces Hutu responsables del genocidi. La seva implementació ha estat qüestionada i es destaca la retirada de líders hutus, contribuint potencialment a la impunitat dels responsables del genocidi.

d'elements hutus, de manera concertada, planificada, sistemàtica i metòdica.” (ONU, 1994).

2.4. El paper dels mitjans arreu del món

En aquest punt del projecte veurem, en primer lloc, alguns dels mitjans que feien servir els hutus per fomentar l'odi cap a l'ètnia Tutsi i, en segon lloc, com es va fer arribar la informació l'any 1994 a la resta del món del que estava succeint a Ruanda.

La **Radio Televisión Libre de las Mil Colinas** o **RTLM** (*Radio Télévision Libre des Mille Collines*) va ser una emissora de ràdio ruandesa que va transmetre des del dia 8 de juliol de 1993 fins al 31 de juliol de 1994 i va jugar un rol fonamental durant el genocidi. Va ser el mitjà principal pel qual es coordinaven les milícies hutus i el per al qual es va crear més difusió d'informació manipulada, per polaritzar la població i augmentar l'odi cap a l'ètnia contrària.

D'altra banda, la revista **Kangura**, de parla francesa, va servir per avivar l'odi ètnic d'hutus contra tutsis sobretot, en el període previ al Genocidi de Ruanda. Va ser fundada el 1990, després de la invasió del grup rebel Front Patriòtic Ruandès (FPR), però va seguir funcionant fins al començament del genocidi.

A continuació, alguns exemples del contingut d'aquesta revista:

LOS 10 MANDAMIENTOS

1. Todo hombre hutu debe saber que toda mujer tutsi donde quiera que esté, trabaja bajo el convenio de su etnia tutsi.

Por consecuencia, es un traidor todo hombre hutu:

- que se casa con una mujer tutsi;
- que haga de una mujer tutsi su concubina;
- que haga de una mujer tutsi su secretaria o su protegida.

2. Todo hombre hutu debe saber que nuestras hijas, mujeres hutu, son más dignas y más conscientes en su rol de mujer, de esposa y madre de familia. ¿No son ellas bonitas, buenas secretarias y más honestas?

3. **Mujeres hutu, estén alertas** y hagan regresar a la razón a sus maridos, hermanos e hijos.

4. Todo hombre hutu debe saber que **todo hombre tutsi es deshonesto** en los negocios. Solo visualiza la supremacía de su etnia.

«Aquel que tiene experiencia en algo lo explica mejor»

Por consecuencia, es un traidor todo hombre hutu:

- quien hace alianza con los tutsis en sus negocios;
- quien invierte su dinero o el dinero del Estado en una empresa de un hombre tutsi;
- quien presta o pide prestado dinero a un hombre tutsi;
- quien concede favores a los tutsi en sus negocios (otorgamiento de permisos de importación, préstamos bancarios, de parcelas de construcción, ofertas de acciones en sus empresas...)

5. Los puestos estratégicos tanto políticos, administrativos, económicos, militares y de seguridad, deben ser confiados a los hutu.

6. El sector educacional (alumnos, estudiantes, profesores) deben ser en mayoría hutu.

7. Las Fuerzas Armadas Ruandesas deben ser exclusivamente hutu. La experiencia de la guerra de octubre 1990, nos lo enseña. Ningún militar debe casarse con una mujer tutsi.

8. Los hutu deben parar de tener piedad de los tutsi.

9. Los hutu, donde sea que estén, deben estar unidos, solidarios y preocupados de la suerte de sus hermanos hutu.

-Los hutu del interior y del exterior de Ruanda deben buscar constantemente amigos y aliados por la Causa Hutu, comenzando por sus hermanos bantúes.

-Deben constantemente oponerse a la propaganda tutsi.

-Los hutu deben ser firmes y vigilantes en contra de sus enemigos comunes tutsi.

10. La revolución Social de 1959, el Referéndum de 1961, y la Ideología Hutu, deben ser enseñados a todo hutu y en todos niveles.

Todo hombre hutu debe difundir largamente la presencia ideológica.

Es un traidor todo hombre hutu que persiga a su hermano hombre hutu por haber leído, difundido y enseñado esta ideología.

Figura 4.“Los 10 mandamientos hutu”. Revista Kangura. Desembre, 1990.

Extret de: Kigali Memorial Centre:

<https://panel.myt.org.mx/storage/pzvD7Rkf0e0xCrEGL6xLewSTB7CkTsH9.ipa>

Aquest document extremista es va convertir en el dogma dels sectors més xenòfobs de la societat hutu.

Figura 5. Revista Kangura, No. 26.
Extret de: *Kigali Memorial Centre*

<https://panel.myt.org.mx/storage/a8t8O7guA2l8fugmCphjn49m9fYOd935.jpg>

Traducció textual:

Verticalment a l'esquerra: "Quines armes hem d'usar per acabar completament amb les paneroles?" Sota la imatge: "Si es repetís la revolució hutu del 1959, podríem acabar amb les paneroles Tutsis."

Figura 6.“Caricatura que induce a los hutus a desconfiar de los Tutsis.”
Revista Kangura.

Extret de: Kigali Memorial Centre

<https://panel.myt.org.mx/storage/HRzwrWCJMsLnErn52K6Z8HaWPIHXbtNb.jpg>

Traducció textual:

Nosaltres!!, el poderós FPR (exiliats tutsis) tornem a casa!

Som aquí per oprimir aquells que ho van perdre tot!

Figura 7.Caricatura publicada en la revista Kangura no. 43. Junio 1993.

Extret de: Kigali Memorial Centre

<https://panel.myt.org.mx/storage/iMujKySb9NmWpHkATO4sPeS1PnB1r2s5.jpg>

Traducció textual:

Pacient: Doctor, Estic molt malalt! Doctor: La seva malaltia!? Pacient: Tutsis...

Tutsis... Tutsis!!!

Arreu del món, també va haver-hi notícies i al següent article s'exposa l'estudi de com es va tractar la informació del genocidi de Ruanda als diaris El País (Espanya), Le Monde (França), Le Soir (Bèlgica), The New York Times (Estats Units).

<https://www.redalyc.org/journal/649/64960571011/html/>

Finalment, algunes notícies i programes culturals que es van emetre a mitjans de comunicació com la ràdio i la televisió de Colòmbia, conservats per “Señal Memoria”.

- Notícia a la ràdio colombiana

https://s3.amazonaws.com/rtvc-assets-senalmemoria.gov.co/s3fs-public/2023-03/1.%20HJCK-RMT-075291-01_003354-003632.mp3

- Noticiari de 1995

<https://youtu.be/jhaGdq03CYY>

2.5. Testimonis

Entrevista extreta de Wikipedia:

- Marcel Gérin

“El ciutadà belga, Marcel Gérin, recorda com ell i la seva dona van quedar atrapats pel conflicte. Van ser testimonis de les matances indiscriminades a la zona on residien i van poder constatar, en ser fets presoners, com els que aparentment semblaven milicians Interhamwes (radicals hutus) no eren sinó mercenaris contractats per l'exèrcit tutsi. No obstant això, qualsevol imatge que es prengués portava a creure que els autors eren les milícies hutus

Interahamwes. Miraculosament i gràcies a uns periodistes i als cascos blaus, tant ell com la seva dona van aconseguir escapar-se d'aquell infern.”

Entrevista extreta de “El lenguaje de los huesos”, llibre de Clea Koff.

- Emma

“És nascuda a Kibuye, però era a Kimihurura, Kigali, l'abril de 1994, visitant uns amics de la família. Conscient que les seves vides corrien perill, una amiga li va recomanar que es prostituís. Emma explica : «Probablement, una setmana abans que comencés el genocidi, els veïns ja sabien que em trobava amb aquesta família. El criat va ser un dels que van delatar la meva estada allà. A partir d'aquell moment, tots els nois de la zona, amics del criat, em venien a violar. No estic segura de quants, o del nombre de vegades que em van violar. N'hi havia molts i venien diverses vegades al dia. La propietària de la casa no es va preocupar per mi per res. Va dir que fins i tot si milers d'homes venien a violar-me, almenys encara continuaria amb vida. Vaig patir aquesta situació durant tota la meva estada a Kigali”.

Entrevista extreta de “El lenguaje de los huesos”, llibre de Clea Koff.

- Paul

“Nascut a Rwamagana a Kibungo, va ser uns dels homes inclosos en aquest estudi. El seu testimoni és un recordatori que les violacions i les seves conseqüències no només van perjudicar dones. Paul va ser obligat per la força pels Interahamwe a mantenir relacions sexuals amb una dona que ells sospitaven pogués estar infectada de VIH/SIDA, en aquest cas la intenció era provocar-li una mort lenta i dolorosa.”

Entrevista realitzada per Sol Alameda, de “solidaridad.net”

<https://elblogdejuguete.blogspot.com/2011/11/romeo-dallaire-ruanda-y-el-diabolical.html>

- Romeu Dallaire (Comandant de les forces d'UNAMIR a Ruanda.):

“Les escenes de violacions. Els introduïen pals i ampolles que trencaven; els tallaven els pits. Totes aquestes escenes amb dones, per mi, amb la meva cultura, em semblaven el pitjor que es pot imaginar. Encara mortes, veies als ulls d'aquelles dones l'horror i el patiment, la indignitat que havien patit. Molts cops mataven els nens davant dels seus pares, els tallaven les extremitats i els òrgans genitais, i els deixaven dessagnar. Després també mataven els pares. Hi havia gent que pagava perquè els enganxessin un tret en comptes de ser matats amb matxet”

Entrevista IECAH, Institut d'Estudis sobre Conflictes i Acció Humanitària, 2014

<https://iecah.org/entrevista-a-betty-mutesi-sobre-el-genocidio-de-ruanda-de-1994/>

- Betty Mutesi:

En aquesta entrevista, Betty Mutesi aborda el genocidi a Ruanda ocorregut fa 20 anys. Destaca que la divisió ètnica entre hutus i tutsis ja s'intensificava des del 1959, i encara que era predictable que això portés a un genocidi, la comunitat internacional no hi va intervenir.

Mutesi subratlla la gravetat del genocidi com el pitjor crim imaginable, difícil de definir i devastador. També assenyala que la comunitat internacional ha centrat més atenció a castigar que a prevenir després del genocidi.

Pel que fa a lliçons apreses, destaca la necessitat de prendre mesures enèrgiques davant de crisis actuals a llocs com República Centreafricana i Sudan del Sud. Mutesi fa una crida a l'acció ràpida per salvar vides i suggereix que el sector humanitari pot millorar aplicant lliçons apreses del passat.

2.6. Similituds amb Altres Conflictes Històrics

Genocidi de Ruanda i l'Holocaust Nazi:

Similituds:

Motivacions Ètniques:

Tant en el cas de Ruanda com en el genocidi nazi, les motivacions principals estaven basades en factors ètnics. A Ruanda, la divisió entre tutsis i hutus va ser explotada per justificar la violència, mentre que al genocidi nazi, els nazis perseguiren i van intentar eliminar grups ètnics, en particular, els jueus.

Utilització de Propaganda:

Ambdós genocidis van fer un ús intensiu de la propaganda per incitar a l'odi i justificar les accions violentes. La manipulació de la informació i la creació d'estereotips van ser tàctiques comunes.

Massacres Planificades:

En ambdós casos, les atrocitats van ser planificades de manera sistemàtica. Les autoritats liderades pels nazis van dissenyar el que es coneix com la "Solució Final", i a Ruanda, les autoritats van planificar i coordinar el genocidi.

Diferències:

Context Històric:

Els genocidis es van produir en contextos històrics diferents. El genocidi nazi va tenir lloc durant la Segona Guerra Mundial, mentre que el genocidi de Ruanda va tenir lloc al segle XX, en una època més moderna.

Dimensió Geogràfica:

La dimensió geogràfica dels dos genocidis també és diferent. El genocidi nazi es va desenvolupar principalment a Europa, mentre que el genocidi de Ruanda va tenir lloc al cor d'Àfrica. Degut això i altres factors, el genocidi produït a Ruanda

va tenir un impacte mediàtic molt menor, tot i dur-se a terme en una època molt més actual.

Nombre de Víctimes:

Els dos genocidis van tenir un nombre alarmant de víctimes, però les proporcions varien significativament. El genocidi nazi va provocar la mort de milions de persones, mentre que el genocidi de Ruanda va tenir un nombre més concentrat però encara impactant. Realment un dels punts diferencials és la duració en relació amb la quantitat de morts que hi va haver, mentre que el genocidi de Ruanda va durar uns 4 mesos i va tenir al voltant d'unes 800.000 morts, el genocidi nazi va durar uns 12 anys, del 1933 al 1945. Durant aquest període van morir moltes persones, es calcula que les morts de l'holocaust van ser al voltant dels 17 milions. Una gran part d'aquestes van ser jueves (~ 6 milions), també n'hi va haver d'altres com a ciutadans soviètics (~4,4 milions), presoners de guerra soviètics (~3,3 milions), polonesos (~3 milions), serbis (~400.000), persones amb discapacitats (~270.000), gitanos (~ 300.000) d'entre altres. (United States Holocaust Memorial Museum, 2023)

Mecanismes de Massacre:

El genocidi de Ruanda de 1994 va ser marcat per massacres massives perpetrades principalment per les milícies Hutu, com les Interahamwe. Amb l'ús d'armes tradicionals i modernes, com matxets i armes de foc, es va portar a terme una violenta persecució ètnica contra la població Tutsi. La incitació a la violència a través dels mitjans de comunicació, la participació ciutadana i la falta d'intervenció internacional van contribuir a aquesta tragèdia.

A l'Holocaust nazi, els mecanismes de massacre van ser diversificats i sistemàtics. A més de l'extermini massiu en camps de concentració i d'extermini mitjançant gasos i execucions, els nazis van practicar l'esterilització forçada i experimentació mèdica brutal en aquests camps. El programa Aktion T4 va apuntar cap a les persones amb discapacitats, i altres grups com gitanos,

homosexuals i opositors polítics van ser perseguits i assassinats. La deportació massiva, l'establiment de guetos i la participació activa de l'aparell estatal nazi van caracteritzar aquest període fosc de la història.

Taula: Comparació genocidi de Ruanda amb l'Holocaust Nazi

Aspecte	Genocidi de Ruanda (1994)	Holocaust Nazi (1933-1945)
Context històric	Postguerra freda, tensió ètnica i política.	Dècada de 1930, ascens del nazisme a Alemanya i Segona Guerra Mundial.
Grup ètnic principal	Tutsis i Hutus	Jueus, gitanos, minusvàlids, homosexuals, comunistes i altres opositors polítics
Nombre estimat de víctimes	Entre 800.000 i 1.000.000	Jueus: Aproximadament 6 milions, Gitanos: Entre 220.000 i 1.500.000, Minusvàlids: 200.000 a 250.000, Homosexuals: Al voltant de deu mil, Comunistes i opositors polítics: Diversos centenars de milers.
Motivacions i ideologia	Conflicte ètnic i polític; promoció de la supremacia Hutu.	Antisemitisme, nacionalisme, purificació racial i persecució d'opositors polítics.
Mitjans d'extermini	Massacres a gran escala, ús de milícies Hutu.	Camps de concentració i d'extermini, gasos (Zicklon B), execucions massives i Aktion

		T4 per a minusvàlids.
Resposta internacional	Resposta lenta i limitada, sense intervenció efectiva.	Alliberament dels aliats i establiment dels judicis de Nuremberg.
Conseqüències polítiques	Canvis significatius en el govern i la societat de Ruanda.	Establiment de les Nacions Unides, judicis als criminals de guerra nazis i esforços per recordar i prevenir genocidis.

Taula 1: Comparació genocidi de Ruanda amb l'Holocaust Nazi.

Font: elaboració pròpia

Genocidi de Ruanda amb el genocidi de Darfur (Sudan):

Similituds:

Violència massiva: A Darfur, les milícies àrabs conegudes com les Janjaweed han estat acusades de perpetrar massacres i violacions massives contra grups ètnics com els furs.(Roca, 2007) A Ruanda, les milícies Hutu, especialment les Interahamwe, van orquestrar massacres brutals contra la població Tutsi, amb l'ús d'armes tradicionals i modernes.

Desplaçaments forçats: Tant a Darfur com a Ruanda, les atrocitats i la violència han generat una gran quantitat de desplaçats interns i refugiats. Les poblacions locals han estat forçades a fugir de les seves llars per evitar la violència sistemàtica i les persecucions ètniques.

Milícies locals: A Darfur, les Janjaweed, milícies àrabs amb el suport del govern, han estat utilitzades com a forces auxiliars per dur a terme els atacs. A Ruanda, les Interahamwe, milícies Hutu, van ser una força clau en la implementació del genocidi, participant activament en la persecució i massacre de la població Tutsi.

Diferències:

Context ètnic i polític: Mentre que el genocidi de Ruanda va ser alimentat per tensions ètniques profundes entre els grups Tutsi i Hutu, el genocidi a Darfur va tenir arrels en tensions ètniques i polítiques entre grups àrabs i no àrabs.

Resposta internacional: Després del genocidi de Ruanda, la comunitat internacional va ser criticada per la seva manca d'acció significativa. Amb Darfur, les respostes internacionals van ser més diverses, amb algunes intervencions humanitàries, però també amb desafiaments i limitacions en la coordinació internacional. Al final es va quedar més en el fet de condemnar la situació que en actuar d'una forma eficaç i útil sobre el territori. (Encina, 2005)

Qualificació com a genocidi: Mentre que el genocidi de Ruanda és àmpliament reconegut com un genocidi, la qualificació dels esdeveniments a Darfur com a genocidi ha estat objecte de debat. Algunes organitzacions internacionals i governs han utilitzat aquest terme, però hi ha diversitat d'opinions sobre aquesta caracterització. (Travis, 2017)

Taula: Comparació genocidi de Ruanda amb el Conflicte de Darfur

Aspecte	Genocidi de Ruanda (1994)	Conflicte de Darfur (Sudan)
Context històric	Postguerra freda, tensió ètnica i política.	Inicis del segle XXI, tensions ètniques entre àrabs i no àrabs a Darfur.
Grup ètnic principal	Tutsis i Hutus	Grups ètnics no àrabs, com els furs, objectes de persecució.
Nombre estimat de	Entre 800.000 i	Estimacions varien, des de

víctimes	1.000.000	centenars de milers fins a milions.
Motivacions i ideologia	Conflicte ètnic i polític; promoció de la supremacia Hutu.	Disputes ètniques sobre recursos i discriminació per part del govern.
Mitjans d'extermini	Massacres a gran escala, ús de milícies Hutu.	Massacres, violacions i persecució ètnica; ús de milícies àrabs, les Janjaweed.
Resposta internacional	Resposta lenta i limitada, sense intervenció efectiva.	Resposta diversa, amb intervencions humanitàries i missions de pau. Mancances en la coordinació.
Conseqüències polítiques	Canvis significatius en el govern i la societat de Ruanda.	Debats sobre la caracterització com a genocidi i respostes internacionals.

Taula 2: Comparació genocidi de Ruanda amb el Conflicte de Darfur.

Font: elaboració pròpia

2.7. Anàlisis de referents

En aquest projecte es parla de temes històrics i es presenta en un format concret: Web doc. Per aquest motiu creiem que és necessari separar l'apartat d'anàlisis de referents en temàtica i estètica. En aquest cas tampoc existeix cap Web doc que parli sobre el genocidi de Ruanda i, per tant, no tenim cap referent que compti amb les dues parts que treballem.

2.7.1. Temàtica

Nom projecte	Productor/a, any de producció	URL	Breu descripció
<i>Sometimes in April</i>	Velvet Film, HBO Films, 2005	https://play.hbomax.com/page/urn:hb0:page:GVU3hpQ4-DIFvjSoJAYuk:type:feature?source=googleHBOMAX&action=open	Aquesta pel·lícula ens explica la història de dos germans hutus: un militar, i l'altre un locutor de la ràdio.
“El tratamiento informativo del genocidio de Ruanda de 1994 en los diarios <i>El País</i> , <i>Le Monde</i> , <i>Le Soir</i> y <i>The New York Times</i> ”	Universitat de la Sabana, 2017	https://www.redalyc.org/journal/649/64960571011/html/	Aquest article analitza les notícies d'alguns diaris: <i>El País</i> , <i>Le Monde</i> , <i>Le Soir</i> i <i>The New York Times</i> destinades al genocidi.
“ <i>El Genocidio de Ruanda</i> ”	Universitat Pontifica Colomillas, 2022	https://repositorio.comillas.edu/xmlui/bitstream/handle/11531/56749/TFG%20-%20Lopez%20Perez%2C%20Rosa.pdf?sequenc e=1	Anàlisi del genocidi de Ruanda i de discursos de diferents organitzacions i la comunitat internacional.

<p><i>Queremos informarle de que mañana seremos asesinados junto con nuestras familias.</i></p>	<p>Philip Gourevitch, 1998</p>	<p>https://www.casadellibro.com/libro-queremos-informarle-de-que-manana-seremos-asesinados-con-nuestras-familias--historias-de-ruanda/9788483067611/1237720</p>	<p>Reportatge que busca indagar en els motius del genocidi i que mostra testimonis de víctimes i de botxins de la tragèdia.</p>
<p><i>La Vida nua: relats dels aiguamolls ruandesos.</i></p>	<p>Jean Hatzfeld, 2000</p>	<p>https://www.casadellibro.com/libro-la-vida-al-desnudo-voices-de-ruanda/9788495157188/1025371</p>	<p>Reuneix 14 testimonis supervivents del genocidi, homes, dones, i nens.</p>
<p><i>“En época de machetes.”</i></p>	<p>Jean Hatzfeld, 2005</p>	<p>https://www.anagrama-ed.es/libro/cronicas/una-temporada-de-machetes/9788433925640/CR64</p>	<p>En aquest llibre entrevista a una desena d'hutus implicats en les grans matances del genocidi de Ruanda.</p>
<p><i>“Rwanda: Through the Eyes of Children”</i></p>		<p>https://www.camerakids.photos/rwanda</p>	<p>Presenta el genocidi i la repercussió que va tenir, des del punt de vista dels infants.</p>
<p><i>“Voices of Ruanda”</i></p>		<p>https://voicesofrwanada.org/testimonies/</p>	<p>Voices of Rwanda es dedica a gravar i preservar testimonis dels</p>

			ruandesos, i a garantir que les seves històries informin el món sobre el genocidi.
--	--	--	--

Taula 3: Anàlisis de referents, temàtica.

Font: elaboració pròpia

2.7.2. Estètica

Nom projecte	Productor /a, any de producció	URL	Breu descripció
“Las sinsombrero”	RTVE, 2014	https://www.rtve.es/las_sinsombrero/es/webdocs/	Recupera i divulga informació de figures femenines de la “Generación del 27”, i de dones que són fonamentals per la cultura i història.
“En la brecha”	Lab TVE, 2018	https://lab.rtve.es/webdocs/brecha/home/	Busca reflexionar sobre les desigualtats de gènere a l’àmbit laboral. Protagonitzat per 7 dones amb llocs de treball normalment masculins.

“Guerra a la mentira”	Lab TVE, En Portada, 2017	https://lab.rtve.es/webdocs/guerra-mentira/es/	Documental interactiu que pretén ensenyar al públic com desmuntar les mentides que s'exposen als mitjans.
<i>Brainstream</i>	National Film Board of Canada	https://brainstream.nfb.ca/?_gl=1%2A1p7jsxz%2A_ga%2AMTI2NzEwNzEwNy4xNzA2NTc2NzY3%2A_ga_0CLQ31X8KS%2AMTcwNjU3Njc2Ny4xLjEuMTcwNjU3ODYwMi4zLjAuMA..%2A_ga_EP6WV87GNV%2AMTcwNjU3Njc2Ny4xLjEuMTcwNjU3ODYwMi4zLjAuMA..	Experiència en web. És l'any 2031 i has de fer-li un massatge al cap a un pacient.
<i>Similkameen Crossroads</i>	National Film Board of Canada	https://crossroads.nfb.ca/?_gl=1*w0xcut*_ga*MTI2NzEwNzEwNy4xNzA2NTc2NzY3*_ga_0CLQ31X8KS*MTcwNjU3Njc2Ny4xLjEuMTcwNjU3ODY3Ni41OS4wLjA.*_ga_EP6WV87GNV*MTcwNjU3Njc2Ny4xLjEuMTcwNjU3ODY3Ni41OS4wLjA.	Projecte d'interactivitat en una plataforma d'imatges.
Vides trencades per la soja, que	Ara, desembre	https://interactius.ara.cat/vides-trencades-per-la-soja	Article interactiu del diari Ara, que parla de la

alimenta els nostres porcs.	2021.		desforestació i els conflictes per la terra que generen els cultius de soja al Brasil.
-----------------------------	-------	--	--

Taula 4: Anàlisis de referents, estètica.

Font: elaboració pròpia

Anàlisis de “Las SinSombrero”:

A) Disseny (gràfic i d'interacció)

A1) Adequació de la forma al contingut (Si els colors i les formes són apropiades).

Els colors que predominen al web són el negre i derivats com grisos foscos, i el verd. Pel que fa a les formes tot es conforma de rectangles i mosaics.

El text encaixa perfectament amb el logo del projecte i tot i haver-hi 3 pantalles diferents dins el web, tot està cohesionat i manté un sentit.

A2) Adequació a l'objectiu de comunicació plantejat.

És un projecte que presenta un tema ampli sense tancar-lo del tot, és a dir, és un primer contacte del tema, però fora del web es pot trobar molta més informació. Dona a conèixer uns personatges importants i són aquests que t'expliquen, des de les seves vivències, tot el que va passar.

A3) Usabilitat i navegació.

Al principi de cada apartat del web hi ha una guia de com funciona aquella pàgina, cosa que facilita molt la navegació. Sense aquesta guia també és fàcil navegar per ella, però trigues una mica més a situar cada botó.

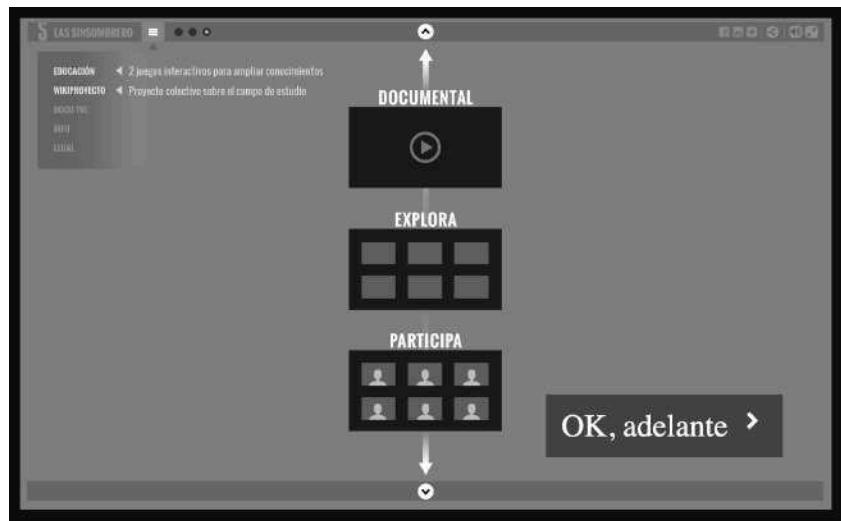

Figura 8. Captura del webdoc *Las Sinsombrero*. Instruccions d'ús

B) Continguts (textuals i audiovisuals)

B1) Adequació i utilitat dels continguts presentats.

El documental dura 9 minuts i hi ha més informació que es va trobant al web, tant la introducció de la pàgina principal, com les històries explicades. Aquestes es van complementant i creen una bona base per entendre el tema i veure testimonis i experiències d'aquestes.

B2) Pertinència o interès d'aquests.

Deixant de banda el documental i la temàtica, que segons el criteri de cadascú pot ser més interessant o menys, qualsevol persona que vulgui conèixer una mica més en profunditat aquestes històries trobarà de gran interès la part de “explora” on podrà veure directament casos i exemples clars.

B3) Aportacions de valor afegit.

D'altra banda, la part de “participa” també és pertinent, ja que és un tema que afecta molta més gent de la que el documental mostra amb exemples. Això és un valor afegir gegant al web, tot i ser una cosa molt senzilla de completar.

C) Qualitat tècnica

C1) Funcionament dels enllaços.

Tots els enllaços funcionen bé.

Pel que fa a la funcionalitat sí que és veritat que els texts a vegades se superposen, si la mida del navegador es fa més petita, més prima; entenc que és un projecte pensat per veure en pantalla completa o en un format estàndard.

Figura 9. Texts que fallen

C2) Velocitat de la càrrega de la pàgina.

El temps de càrrega és ràpida i s'indica al públic que està carregant de forma clara amb el logo de “Las sinsombrero” apareixent a mesura que carrega.

C3) Qualitat del so.

El so està bé, ja que és l'àudio del documental i és la part fonamental del web. Els vídeos informatius que van apareixent se senten una mica pitjor, però són clars i s'entén perfectament el que es diu.

C4) Adequació de la mida dels vídeos i de les imatges.

Totes les imatges tenen una mida adequada pel format que és i s'adapta a diferents canvis de la mida del web. La part d'Explorar sí que és una mica petita i no s'acaba de llegir bé el nom de la dona que hi apareix, però si hi cliques al damunt ja t'apareix tota la informació de manera molt més clara i amb el seu vídeo corresponent que complementa les imatges proporcionades.

C5) Facilitat per actualitzar els continguts.

La part de “Participa” trobo que és essencial que sigui fàcil d’actualitzar i així ho és. El resta del web no sembla que sigui gens fàcil actualitzar informació, però tampoc crec que hi hagi cap intenció de fer-ho, ja que és un documental ja creat i tancat.

Figura 10. Testimonis Web doc “Las sin sombrero”

Anàlisis d’“En la Brecha”:

A) Disseny (gràfic i d’interacció)

A1) Adequació de la forma al contingut (Si els colors i les formes són apropiades).

Figura 11. Estructura general del Web doc “En la Brecha”

L’estructura general del web doc és aquest: si cliques sobre algunes de les etiquetes que s’adjudiquen a les dones sovint ens apareixen diferents explicacions de les vivències relacionades amb aquesta etiqueta. Tot el que veiem a sota són dones del públic del web doc, que s’han volgut sumar a exposar el seu cas per fer veure que no són casos aïllats.

Trobo que es podria utilitzar algun color com ara el lila que és la representació del feminismisme o el negre per representar que és web que parla d'una injustícia. La forma la trobo molt simple i crec que els casos principals del web, els originals, haurien de ser una mica més grans per poder veure bé i entendre el funcionament de la pàgina, però sembla que s'han fet de la mateixa mida per donar a entendre que totes les dones tenen la mateixa importància i cap història preval sobre un altre.

A2) Adequació a l'objectiu de comunicació plantejat.

L'objectiu és mostrar que és molt sovint que una dona rebi crítiques per fer la seva feina o es juggi el seu criteri només pel fet de ser dona i el format escollit està bé i fa entendre que hi ha molts casos diferents.

A3) Usabilitat i navegació.

Un cop acaba el vídeo introductori et fan escollir un personatge, una dona, per veure quin és el problema al qual s'ha confrontat aquesta. Fins aquí et van donant indicacions i és molt fàcil de navegar. La part de l'agenda trobo que és una mica més confosa i no s'acaben de diferenciar quins elements són interactius i quins no. El fet que cada perfil tingui una agenda diferent tampoc ajuda gaire a veure patrons de com funciona el web.

Figura 12. Instruccions d'ús

B) Continguts (textuals i audiovisuals)

B1) Adequació i utilitat dels continguts presentats.

Tant el vídeo introductori tant els vídeos que apareixen a les agendes de les 6 dones són molt complets i a l'hora resolutius, breus i concisos. Completen amb la utilitat que busquen per l'objectiu establert del web.

B2) Pertinència o interès d'aquests.

El més interessant del web és veure que hi ha gent que hi participa i poder anar veient les històries compartides per aquestes dones. És interessant per veure que la bretxa a l'àmbit laboral segueix existint, no tant en el sou o en les oportunitats, que també, com en el fet que una dona ha de treballar molt més per aconseguir el respecte o perquè la gent vegi el potencial i no crequin que no ha sigut per feina pròpia, arribar allà on ha arribat.

B3) Aportacions de valor afegit.

Visualment, la part de les agendes, si es fessin unes guies per la interactivitat d'aquestes pàgines serien molt interessants i atractives del que ja ho són. Sí que és veritat que hi ha un botó que ens explica com navegar pel web, molt per sobre i massa general.

C) Qualitat tècnica

C1) Funcionament dels enllaços.

Tots els enllaços funcionen bé excepte alguns vídeos de testimonis que no estan disponibles.

C2) Velocitat de la càrrega de la pàgina.

És ràpida de carregar i cada canvi de pantalla o pàgina té animació que ens indica que s'està fent un moviment i el clic que hem fet ha funcionat correctament.

C3) Qualitat del so.

El so està bé i els exemples de casos que han pujat les dones del públic la majoria també se senten bastant bé.

C4) Adequació de la mida dels vídeos i de les imatges.

Les mides estan bé, però estaria bé tenir l'opció de maximitzar els vídeos a pantalla completa. També entenc que si no et donen l'opció segueixes tenint visió de la resta del web, cosa que et pot animar a seguir navegant per ella i veient altres històries.

C5) Facilitat per actualitzar els continguts.

Sí, resultarà fàcil poder anar penjant més casos, més vivències i no farà que el web canviï el format ni el fil conductor. Simplement s'implementarà més informació.

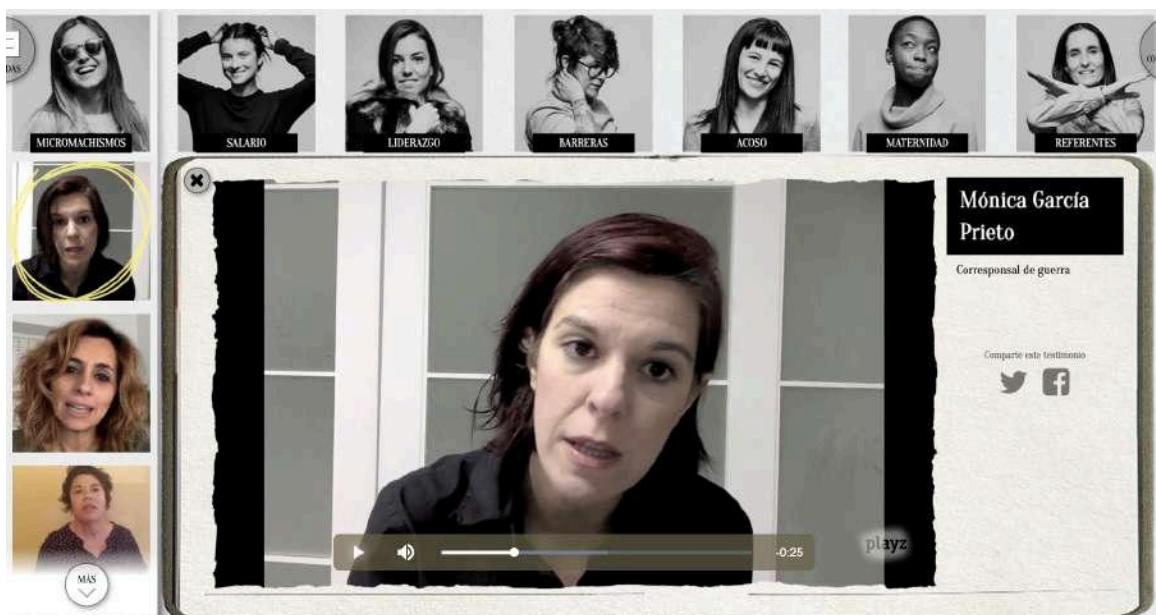

Figura 14. Continguts audiovisuals d'“En la brecha”

Anàlisis de “Guerra a la mentira”:

A) Disseny (gràfic i d'interacció)

A1) Adequació de la forma al contingut.

En aquest Web Doc es fan servir diversos colors, aquests són el blanc (#fff), un color més marronós (#b7806a), un color verd (#9bac75) i finalment un color gris blavós (#9fb4c9). L'ús d'aquests colors permeten a l'usuari veure de forma molt correcta tots els texts i totes les icons.

Es fan servir formes arrodonides per crear una sensació més agradable a la visualització d'aquest Web Doc, això es veu en tots els botons, en la part del xat o en la línia temporal.

Figura 15 i 16. Maneres d'interacció.

A2) Adequació a l'objectiu de comunicació plantejat.

L'objectiu que vol aconseguir els creadors i dissenyadors del Web Doc, crec que s'aconsegueix bastant, ja que crea un ambient en el qual l'usuari se sent immers en una història interactiva que deixa molt clar el missatge que es vol arribar a transmetre i que l'usuari sàpiga el que realment està passant.

A3) Usabilitat i navegació.

La usabilitat és força correcta, però crec que hi ha punts on es podrien millorar alguns aspectes com en el cas de la visualització de vídeos on donen alguns problemes, ja que alguns d'aquests vídeos depenen de YouTube i no ho tenen en el seu propi servidor. També cal puntualitzar que la navegació pel Web Doc és molt senzilla i ràpida.

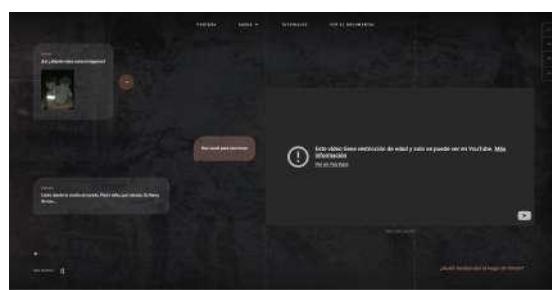

Figura 17. Usabilitat i navegació del Web doc.

B) Continguts (textuals i audiovisuals)

B1) Adequació i utilitat dels continguts presentats.

Els continguts que es mostren al Web Doc són durs i poden arribar a ferir la sensibilitat d'algunes persones, però abans de començar a mostrar aquest material ja adverteixen del que es mostrerà i el seu grau de duresa. Els continguts principals es mostren en format xat on sembla que dues persones estiguin explicant el que passa i al mateix temps es poden visualitzar alguns continguts, com imatges o vídeos.

Figura 18. Continguts del Web doc “Guerra a la mentira”.

B2) Pertinència o interès d'aquests.

Tots els continguts que es mostren són necessaris per poder entendre el que realment passa, crec que en afegir tots aquests documents siguin gràfics o no, fan que l'usuari pugui adquirir molta més informació que al mateix temps s'explica d'una forma molt orgànica com és el cas d'un xat i això aporta un gran valor afegit que fa que l'usuari no se senti aclaraparat per molta informació sinó al contrari, que pugui investigar i gaudir d'una sèrie de documents i continguts escollits per informar i documentar molt correctament del tema tractat.

C) Qualitat tècnica

C1) Funcionament dels enllaços.

La majoria d'enllaços funcionen correctament, però en alguna pàgina n'hi ha que no et porten enlloc i donen error, la majoria d'aquests són enllaços externs.

C2) Velocitat de la càrrega de la pàgina.

La càrrega de totes les pàgines és molt ràpida i fa la sensació de fluïdesa.

C3) Qualitat del so.

El so de tots els vídeos és molt correcte.

C4) Adequació de la mida dels vídeos i de les imatges.

La mida i la qualitat de les imatges és adequada en tot moment, no hi ha cap fotografia que no tingui les proporcions òptimes.

C5) Facilitat per actualitzar els continguts.

No és molt fàcil actualitzar els continguts, ja que estan fets per explicar uns fets concrets i ja estan inclosos dins d'una estructura feta per explicar aquests fets d'una manera concreta.

Anàlisis de “Similkameen Crossroads”:

A) Disseny (gràfic i d'interacció)

A1) Adequació de la forma al contingut.

La majoria dels colors en el cas dels botons i del text el que busquen és fer contrast amb el fons de les fotografies que es mostren al llarg del Web Doc. El color principal d'aquests elements és el blanc, però també n'hi ha que estan en un color més fosc.

La forma dels botons és rodona amb les icones pertinents amb transparència.

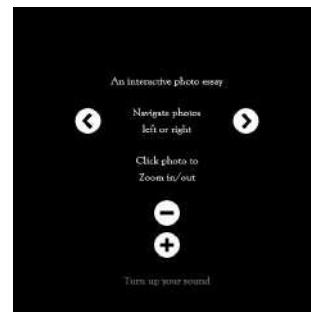

Figura 19. Instruccions d'ús del Web doc “Similkameen Crossroads”.

A2) Adequació a l'objectiu de comunicació plantejat.

Creiem que l'objectiu comunicatiu que es volia transmetre li ha faltat una mica de consistència, també ens agradaria recalcar que millorant el fil narratiu i donant-li un altre punt de vista podria ser molt més interessant per l'usuari. També creiem que falta més explicacions, siguin amb text o amb àudio, per donar una capa immersiva més i fer que l'usuari pogués aprendre més de les imatges i vídeos mostrats.

A3) Usabilitat i navegació.

La usabilitat i la navegació, hi ha punts en els quals es podria millorar, ja que el format sembla que estigui separat per capítols i en cada capítol s'intueix que hi hauria d'haver el contingut pertinent. El problema és que no hi ha res que t'indiqui en quin punt et trobes, no saps en cap moment quantes fotografies et falten per veure, això provoca una certa desorientació en l'usuari.

Al final el funcionament no hi ha pèrdua, podríem dir que és intuïtiu, ja que està separat per diferents capítols amb fotos i vídeos en cada capítol que pots passar amb unes fletxes cap a l'esquerra o cap a la dreta, també tens l'opció d'ampliar o disminuir les imatges.

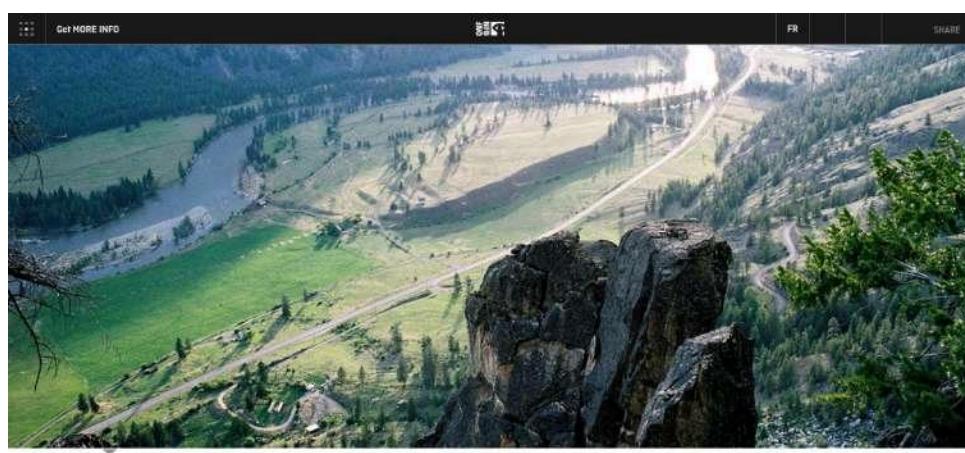

Figura 20. Continguts del Web doc “Similkameen Crossroads”.

B) Continguts (textuals i audiovisuals)

B1) Adequació i utilitat dels continguts presentats.

La majoria dels continguts d'aquest Web Doc són audiovisuals, totes les imatges tenen una certa relació en cadascun dels capítols on es mostren. Per tant, tenen una adequació que permet a l'usuari gaudir de l'experiència. Tot i això, creiem que s'hauria de fer una mica més dinàmic deixant a l'usuari interactuar d'altres formes, ja que si no es converteix pràcticament en una galeria de fotografies i de vídeos.

B2) Pertinència o interès d'aquests.

Es pot veure que el contingut és poc interessant i falta molta més interactivitat, hi ha moments que no aporta res nou i creiem que falta crear un fil conductor molt més potent que pugui conduir a l'usuari a gaudir de l'experiència d'unes magnífiques fotografies que segurament per si soles o sense cap explicació passen desapercebudes i no se'ls dona la importància que haurien de tenir.

C) Qualitat tècnica

C1) Funcionament dels enllaços.

Tots els enllaços funcionen adequadament.

C2) Velocitat de càrrega de la pàgina.

La càrrega de totes les pàgines és molt ràpida i fa la sensació de fluïdesa.

C3) Qualitat del so.

El so de tots els vídeos és molt correcte.

C4) Adequació de la mida dels vídeos i de les imatges.

La mida i la qualitat de les imatges és adequada en tot moment.

C5) Facilitat per actualitzar els continguts

És un Web Doc que el contingut que hi ha no dona per ser actualitzable.

Conclusions dels Benchmarkings

Diferències i semblances:

Ens crida l'atenció la cohesió visual i estructural de "Las SinSombrero", que pot ser una inspiració per a la nostra pròpia navegació.

La visió interactiva de les experiències de les dones a "En la Brecha" és notòria i podríem considerar elements interactius similars.

L'ús d'elements interactius i una història immersiva de "Guerra a la mentira" ens motiva a explorar aquest enfocament per millorar la participació de l'usuari.

Malgrat que "Similkameen Crossroads" destaca per les seves fotografies, veiem la necessitat de millorar la narrativa per augmentar l'impacte sobre els usuaris.

Motivacions de les diferències o semblances:

Les variacions poden reflectir les diferents intencions i audiències objectives de cada projecte.

Les semblances poden donar-se gràcies a les bones pràctiques en el disseny web i la presentació de contingut interactiu.

Adaptacions al nostre projecte:

Podem considerar la incorporació d'elements d'usabilitat de "Las SinSombrero", com guies explicatives, per millorar la navegació del nostre projecte.

L'experiència interactiva d'"En la Brecha" és una font d'inspiració per a la implementació d'elements interactius atractius.

L'ús de colors i formes arrodonides, com a "Guerra a la mentira", pot ser una addició estètica que millori la nostra presència visual.

Malgrat l'èmfasi en fotografies de "Similkameen Crossroads", reconeixem la importància de desenvolupar una narrativa més potent.

Per acabar, a través de la incorporació dels aspectes rellevants d'aquests projectes, buscarem millorar l'experiència de l'usuari, oferint una navegació eficaç, elements interactius atractius, i una narrativa clara i a la vegada impactant per presentar el nostre Web Doc del genocidi de Ruanda al públic objectiu.

3. Guió / Arquitectura de la informació

El projecte 30 anys segueix una arquitectura d'informació coherent amb el tipus de funcionalitat que usa. L'expressió narrativa és interactiva i, per tant, es requereix un arbre de navegació, mapa de continguts i un diagrama de flux, basat en el sistema d'interacció.

3.1. Mapa de continguts i diagrama de flux.

[Enllaç](#) a l'arxiu de Figma (Mapa de continguts, Diagrama de flux i Wireframes esquemàtic).

Mapa de contingut:

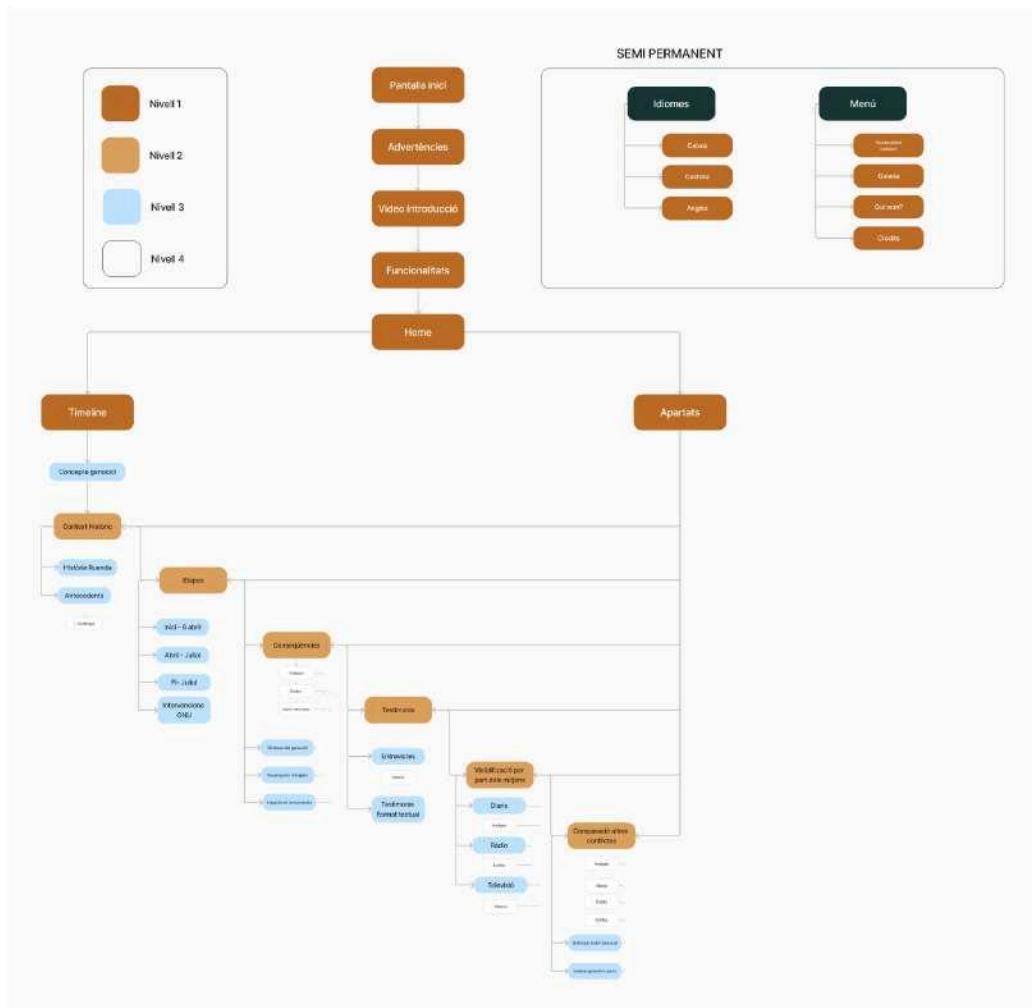

Figura 21. Arbre de continguts del Web doc ‘30 anys’.

Diagrama de Fluxo:

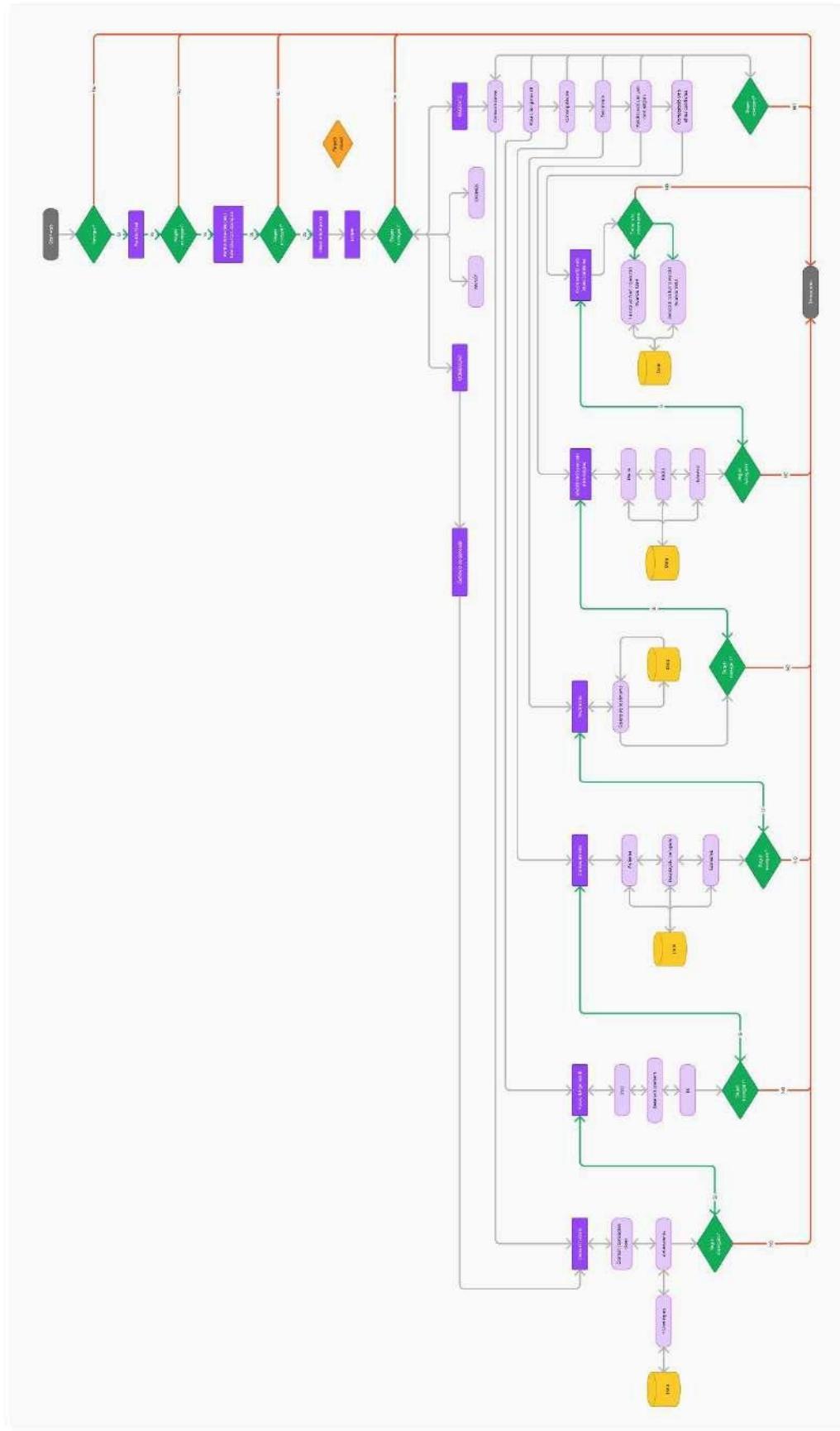

Figura 22. Diagrama de fluxe del Web doc “30 anys”.

Wireframes esquemàtic:

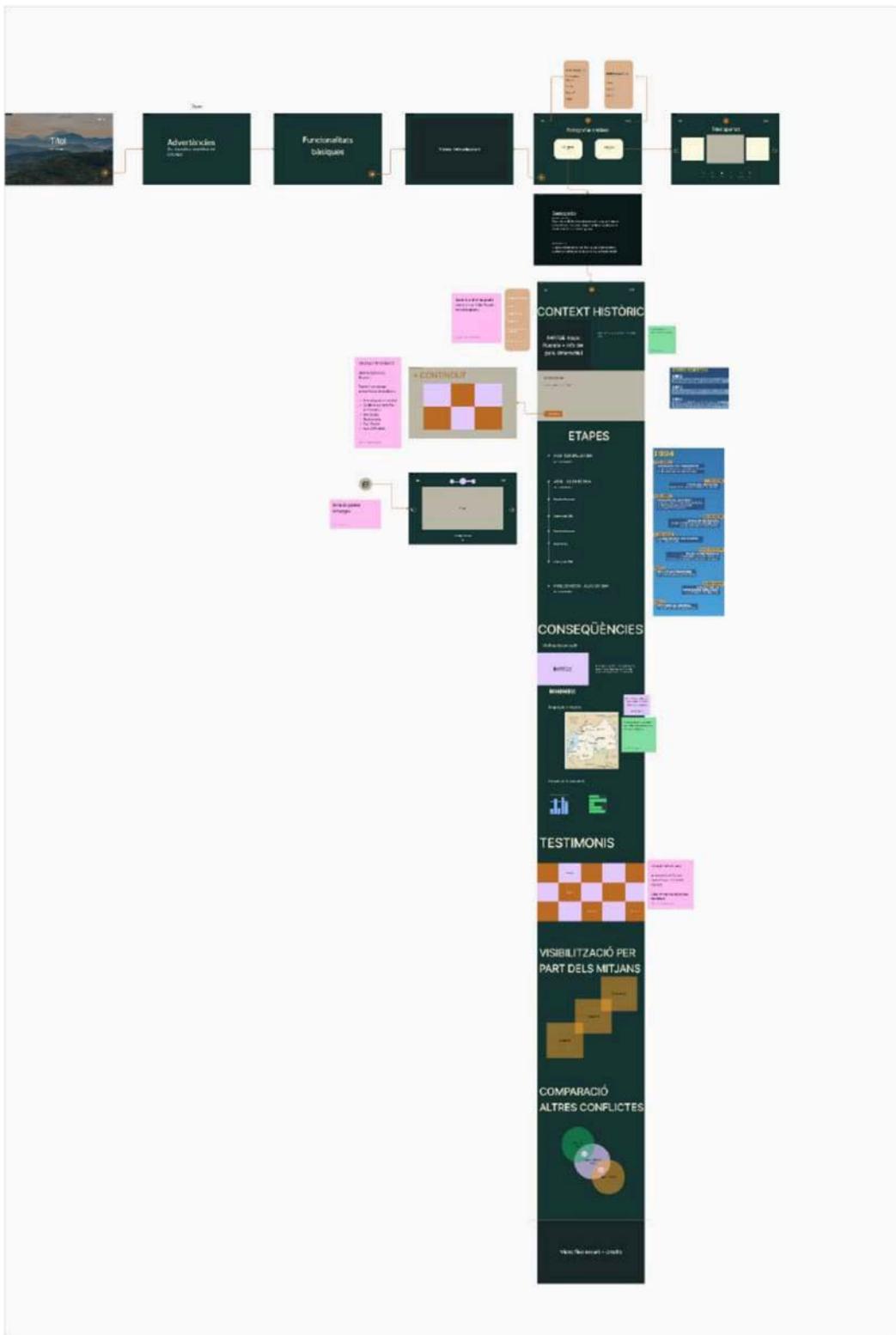

Figura 23. Wireframes del Web doc "30 anys".

4. Disseny d'interfície

4.1. Identitat corporativa

4.1.1. Logotip

El logotip com es pot observar representen la lletra R i W que s'extreuen del nom del país en anglès, Rwanda, i al mateix temps la W forma un gràfic lineal ascendent que representa la gran evolució, tant econòmica com social, que va tenir el país després del terrorífic genocidi l'any 1994.

Figura 24. Logotip del Web doc “30 anys”.

4.1.2. Metàfora gràfica

Pel que fa a la metàfora gràfica ens hem volgut centrar en la idea que: Després de la mort, hi ha vida.

4.1.3. Colors corporatius

La gamma cromàtica del Design System del Web doc, l'hem escollit d'acord amb algunes referències sobre el país de Ruanda, els colors més clars representen l'esperança, mentre que els més foscos la tragèdia que es va viure. També hem utilitzat un to vermillós en alguns moments del web doc que representa totes les morts que hi va haver, però també hi ha moments en què aflora un color més blanc simbolitzant el progrés i l'esperança de Ruanda.

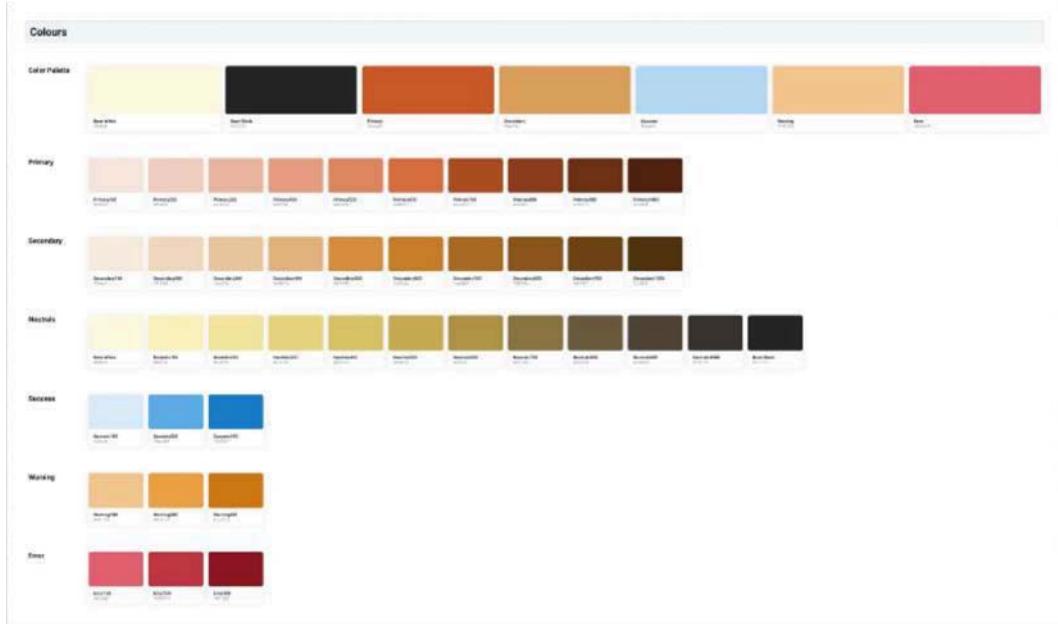

Figura 25. Color system del Web doc “30 anys”. [Enllaç](#)

4.1.4. Tipografia

Per la tipografia hem volgut utilitzar-ne una que tingués una presència seriosa, però a l' hora moderna, per això hem utilitzat la San Francisco Display. Aquesta tipografia ens aporta aquest punt de seriositat per parlar d'aquesta dura etapa de Ruanda, però al mateix temps un punt de modernitat que mira al futur.

SF UI Display Thin
Tipografia
 SF UI Display Light
 SF UI Display Regular
 SF UI Display Medium
SF UI Display Bold

Figura 26. Tipografia del Web doc “30 anys”. [Enllaç](#)

4.1.5. Radius System

Per crear components més atractius pels usuaris, hem creat un Radius System amb diferents tipus d'arrodoniments en les puntes dependent de la mida del component i del seu ús. Aquesta filosofia de fer ens facilita molt la feina a l'hora d'escollar el disseny dels components i tenir un patró d'igualtat en tots ells fent així que tot tingui una identitat pròpia sense variar la morfologia d'aquest component i a l'hora de dissenyar i programar ens facilita molt la feina.

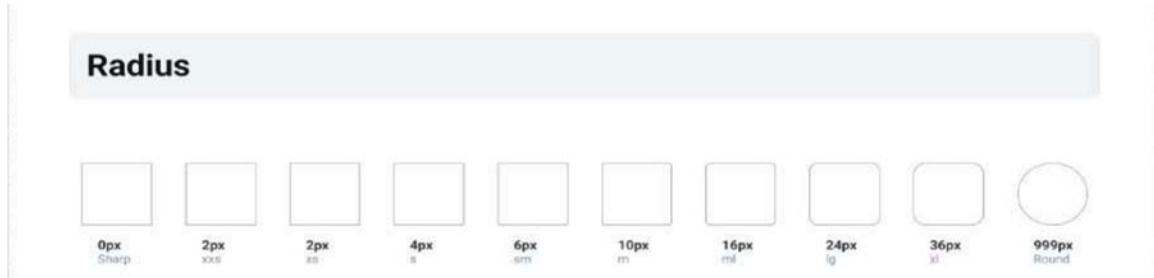

Figura 27. Radius system del Web doc “30 anys”. [Enllaç](#)

4.2. Wireframes (Esbossos i emmarcats)

Pantalla 1 - Entrada

Figura 28. Pantalla 1 Web doc “30 anys”

Aquesta pantalla és la primera que apareix en entrar al prototip.

És la pantalla d'entrada al Web doc.

Pantalla 2 - Advertències

Figura 29. Pantalla 2 Web doc “30 anys”

Pantalla 3 - Instruccions d’ús.

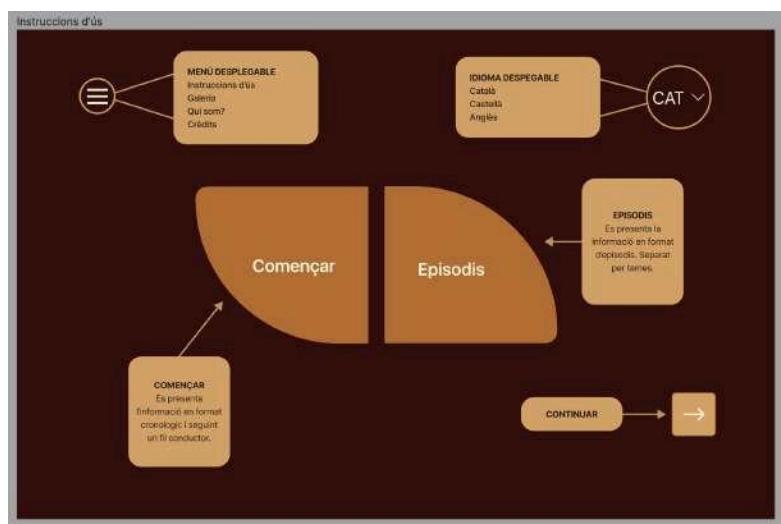

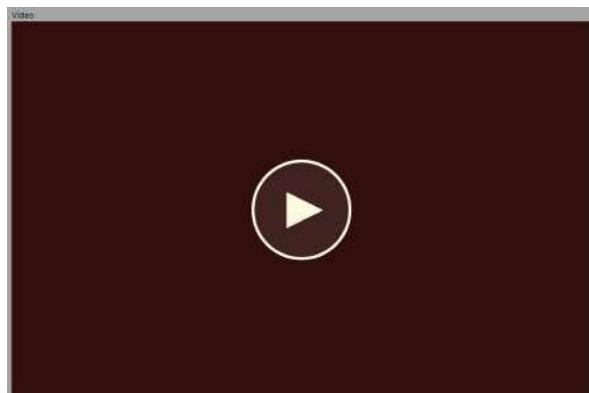
Figura 30. Pantalla 3 Web doc “30 anys”

La segona pantalla que es mostra indica 3 recomanacions o advertències per gaudir al màxim de l'experiència.

La tercera pantalla és una guia del funcionament de la pantalla d'inici Web.

“Onboarding”

Pantalla 4 - Vídeo

La pantalla 4 és un petit vídeo introducció on es mostren algunes dades generals del genocidi i es presenten alguns testimonis.

Figura 31. Pantalla 4 Web doc “30 anys”

Pantalla 5 - Inici

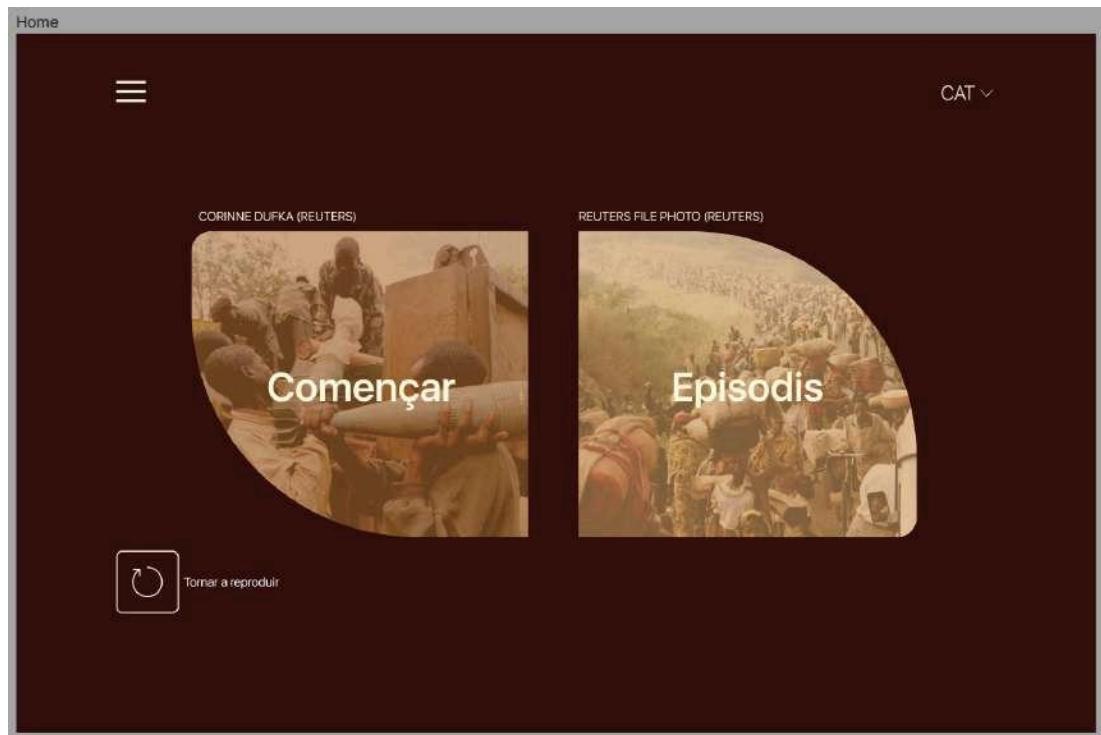

Figura 32. Pantalla 5 Web doc “30 anys”

La pantalla d'inici és on comença la interactivitat de l'experiència. L'usuari pot escollir entre consumir la informació de forma cronològica clicant sobre començar, o fer-ho per punts, episodis o capítols.

Pantalla 6 - Començar

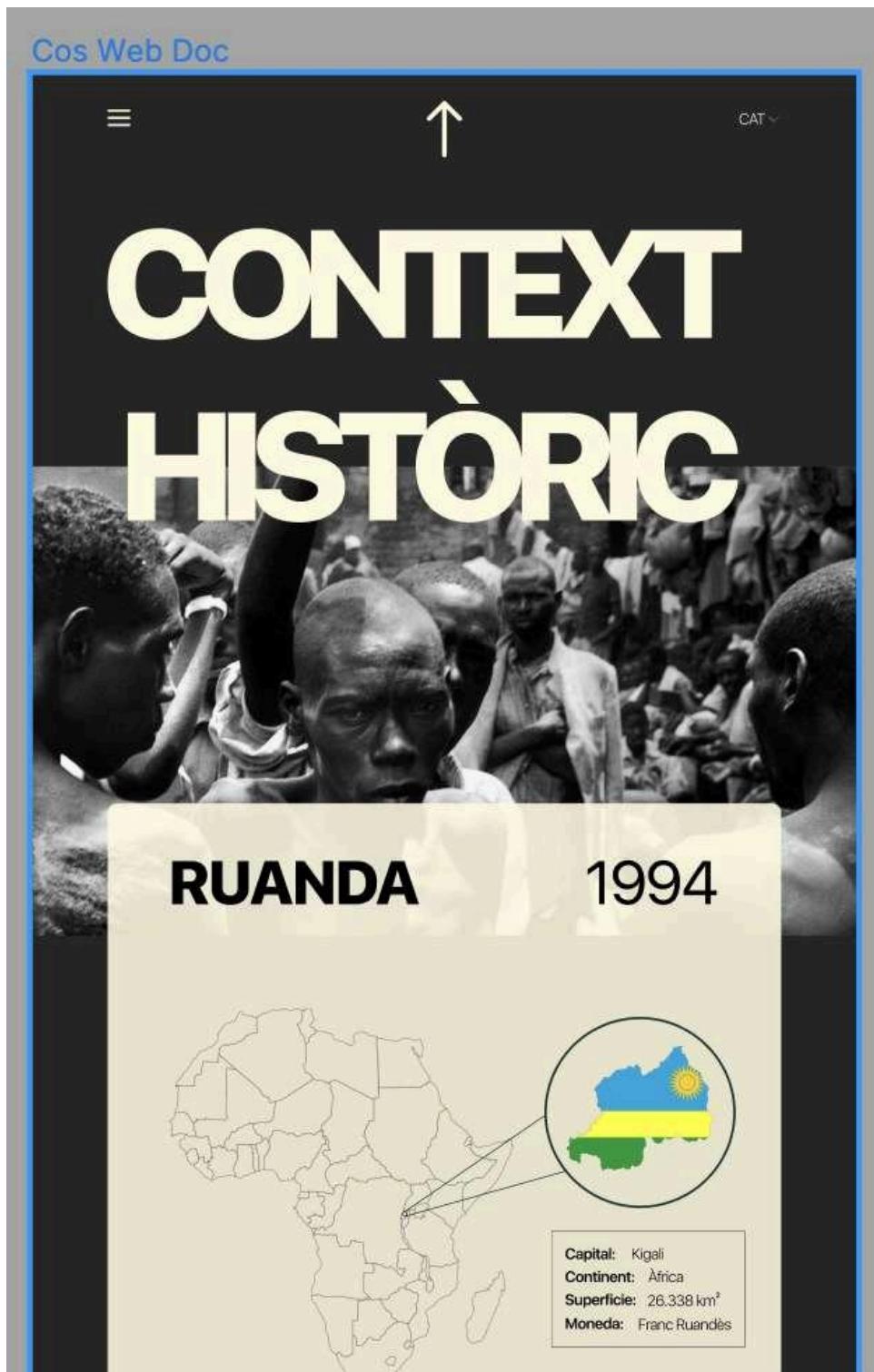

Figura 33. Pantalla 6 Web doc “30 anys”

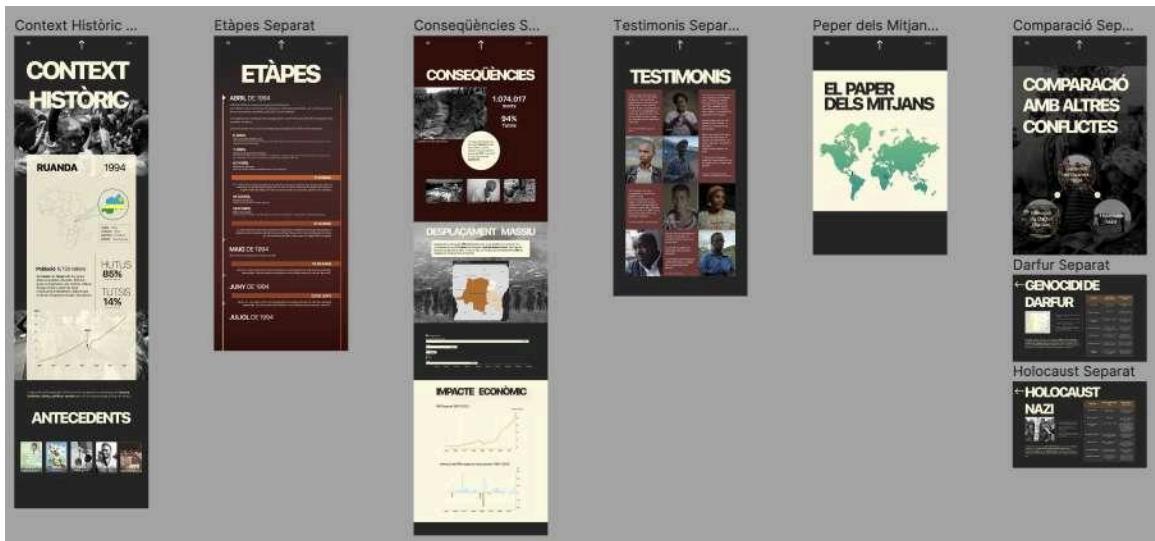
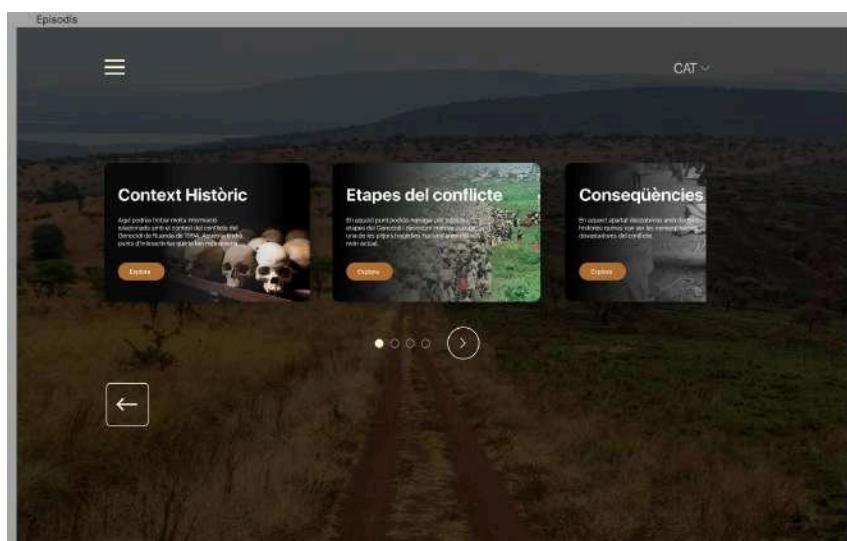

Figura 34. Pantalla 6.1 Web doc “30 anys”

La primera imatge de la pantalla 6 mostra que tot el contingut informatiu està en format de scroll down que ocupa gran part de la pantalla.

A la segona imatge veiem el contingut de la pantalla. El scroll vertical es pot dividir en diferents episodis d'informació. Context històric, etapes, conseqüències, testimonis, el paper dels mitjans, i comparació amb altres conflictes.

Pantalla 7 - Episodis

La pantalla 7 és un carrusel horitzontal on es poden veure els diferents episodis d'informació i es pot visitar directament la secció desitjada.

Figura 35. Pantalla 7 Web doc “30 anys”

Per tenir una visió més global de tota la interfície, aquí està l'[Enllaç](#) als prototips finals de Figma.

4.3. Maquetació Web

Un cop finalitzada la part de disseny del lloc web, vam decidir convertir-lo en realitat. Per a això, ens vam veure en la necessitat de seleccionar una eina que fos fàcil d'utilitzar, ja que el temps era limitat, eficaç i que proporcionés resultats de qualitat. Després de considerar diversos factors, vam optar per utilitzar Wix Studio. Amb Wix, vam ser capaços de plasmar de manera molt aproximada el nostre disseny original. Tot i que algunes característiques no es van poder implementar exactament com estaven dissenyades a Figma, a causa de restriccions de temps i recursos tècnics. Finalment, vam poder recrear el lloc web amb totes les funcionalitats interactives desitjades.

4.3.1. Wix

Wix és una plataforma de creació de llocs web que permet als usuaris construir llocs web sense codificar. Algunes funcionalitats clau inclouen un editor d'arrossegari-deixar, una àmplia selecció de plantilles personalitzables, integracions d'aplicacions, optimització per a mòbils i eines SEO integrades. A més a més, també proporciona l'opció d'afegir funcions mitjançant la seva botiga d'aplicacions.

4.3.2. Estructura Web

Per organitzar el Web doc, hem seguit l'estructura bàsica que va ser creada durant el disseny dels wireframes.

Comença amb una pàgina inicial i segueix un recorregut que inclou les seccions "Advertències" i "Instruccions d'ús". A continuació, els usuaris tenen l'opció de triar entre iniciar amb el "Cos web" o procedir als "Episodis". A més, trobem altres pàgines com "Galeria", "Qui som?" i "Crèdits", que es mantenen de manera semipermanent a la barra superior.

Finalment, hi ha altres pàgines que proporcionen informació rellevant sobre el contingut del Web doc.

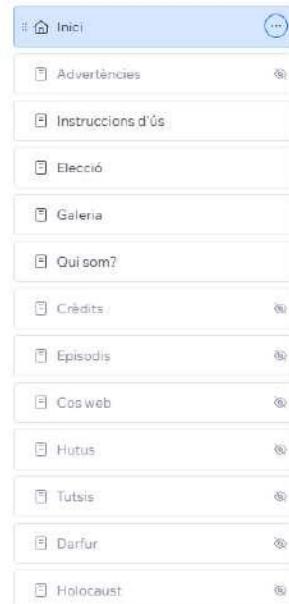

Figura 36. Pàgines del Web doc.

4.3.3. Modificacions del disseny original

En el primer disseny teníem una barra d'eines en format desplegable i amb l'opció de canviar l'idioma (Figura x), però a l'hora de fer-ho amb Wix no vam trobar la solució de com fer-ho d'aquesta manera i vam optar per crear una barra amb les pàgines que ens interessaven amb un format no plegable. D'aquesta manera, només apareix la barra en algunes pàgines que hem decidit que és necessari la presència d'aquesta, ja sigui per poder moure's amb més facilitat per dins el Web doc o per alguna opció necessària en aquell moment.

Figura 37. Barra d'eines disseny Figma.

Figura 38. Barra d'eines web amb Wix.

5. Conclusions

L'objectiu inicial del treball era la creació d'un Web doc interactiu accessible i bastant didàctic per atraure sobretot, a la generació de joves que viu una era de desinterès i desinformació. Volem buscar nous recursos i mostrar que hi ha formats interessants per informar i educar a tothom que en tingui ganes. Per això, volem donar una nova visió i enfocament a una temàtica de gran serietat com és un genocidi, però sobretot tractar el tema amb molt respecte i rigor històric, creant així un Web doc interactiu que apropa una mica més al gran públic a un fet que en general no ha transcendit prou a la societat actual.

El disseny del prototip és la part que més hem gaudit i el resultat ens sembla coherent amb el tema que s'hi tracta. Un cop vam tenir plantejat l'arbre de continguts i l'arquitectura de la informació, tot va anar bastant rodat i ens vam entendre molt bé a l'hora d'escollar elements més decoratius que no pas útils. Hem creat una web elegant i seriosa, però sense caure en la massa de text pla i buscant evitar sempre la indiferència o l'avorriment del públic.

Al llarg del document hi ha diverses parts necessàries per a entendre el conflicte que es tracta al web i, per tant, un bon marc teòric és imprescindible pel resultat final. Durant el procés d'investigació hem après molt sobre el conflicte, cosa que valorem positivament, però ha sigut difícil tractar un tema tan dur i profunditzar en un fet amb tantes incongruències.

Pel que fa a la implementació del web, hem aconseguit trobar alternatives al nostre punt feble principal, que en aquest cas era la programació, i a través d'altres softwares i aplicacions hem resolt la falta d'interactivitat que tant volíem evitar.

Alguns obstacles que ens hem trobat al llarg del procés han sigut per exemple: la falta de recursos audiovisuals propis, la mancança de coneixement per

programar amb un software més potent, o fins i tot la quantitat d'informació necessària per poder parlar d'un tema tan delicat com és un genocidi.

Són problemes que hem resolt amb previsió, citant sempre tot el material fotogràfic que hem utilitzat, treballant amb un programari més senzill que ens oferí resultats potents, i pel que fa al marc teòric citant molt bé d'on hem tret certs fets o certes declaracions.

Ens plantegem, també, algunes millores o modificacions interessants d'aplicar al projecte en un futur. En primer lloc, crear un producte adaptable a qualsevol dispositiu, sigui per mòbil o tauleta. Per aconseguir-ho, voldríem treballar amb programació dedicada i, per tant, de la mà d'un professional. D'altra banda, ens agradaria anar un pas més enllà i buscar finançament per dur a terme el projecte complet. Fer promoció del Web doc i fer-lo arribar a un públic general perquè es donés a conèixer aquest format de documental que encara no és gaire comú.

Per últim, el nostre treball representa una crida a l'acció i a la reflexió profunda sobre la manera com consumim i compartim la informació sobre temes crucials com ara ell genocidi. A través d'un enfocament innovador i amb un compromís ferm amb el respecte i la veritat històrica, hem intentat obrir noves portes per a la comprensió i la consciència. En un món inundat de desinformació i apatia, aspirem a despertar la curiositat i l'empatia dels espectadors perquè es comprometin amb les històries que necessiten ser escoltades i analitzades. Més enllà del nostre prototip actual, veiem el nostre treball com un punt de partida per a un diàleg continu i una exploració més profunda sobre com la tecnologia i la narrativa poden unir-se per aconseguir un impacte social durador. La nostra esperança és que aquest Web doc no només informi, sinó que també inspiri i mobilitzi una nova generació cap a la justícia i la comprensió.

Per poder veure el resultat final del Web doc “30 anys”, pots accedir mitjançant aquest enllaç: [30 anys](https://30anysgenocidiruan.wixsite.com/my-site-1), o introduint aquesta adreça al cercador:

<https://30anysgenocidiruan.wixsite.com/my-site-1>

Annexos

TASQUES	MES						
	DESEMBRE	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY
DOSSIER TEÒRIC							
Introducció							
Marc teòric							
Guló							
Disseny de la interície							
Recerca de recursos audiovisuals							
Pla de finançament							
Introducció							
Creació de prototip							
Integració prototip al Wix							
Integració d'interactivitat al web							
Publicació del web							
LLIURAMENT TFG							
Entrega portada i full de compromís d'obra original						17	
Lliurament final del treball de fi de grau						27-31	
DEFENSA ORAL							
Preparació de la defensa oral, suport visual							
Defensa oral davant del tutor							3-7

Diagrama de Gantt- Metodologia

Referències

Aegis Trust. (2015). *Ubumuntu - Stories of Rescue during the Genocide in Rwanda* [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=tMaFVF8IYEE>

ARTE.tv Documentary. (2022). *Rwanda: The Silence of Words* [Vídeo]. YouTube. <https://youtu.be/Pr06668hrg4>

BBC News Africa. (2019). 'Why I forgave the man who killed my children' - Rwandan genocide survivor [Vídeo]. YouTube. <https://youtu.be/6jKfZDb6D5s?si=UUNV79IIHh7IcKtq>

BBC News Africa. (2020). *Rwandan genocide: "How football saved my life"* BBC Sport Africa [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=ZzMKcM9lStc>

Canadian Bible Society. (2014). *Marie Louise's Testimony* [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=qLAUVfzqk8w>

Cuesta, Á. (2019). *El Genocidio de Ruanda. Películas para enseñar*. <https://xn--peliculasparaensear-c4b.com/2019/09/genocidio-ruanda-cine/>

El País. (2019, 7 abril). *El genocidio de Ruanda de 1994, en imágenes* [Fotografies]. https://elpais.com/elpais/2019/04/02/album/1554217272_428255.html

El País. (2019, 7 abril). *El genocidio de Ruanda, en la mirada de un maestro de la fotografía* [Fotografies]. https://elpais.com/elpais/2019/04/05/album/1554460759_554970.html#?rel=mas

Encina, C. G. (2005). La Comunidad Internacional y Darfur. *Análisis del Real Instituto Elcano (ARI)*, (62), 1.

France 24. (2019). *Genocidio en Ruanda: ¿por qué y cómo sucedieron los hechos?* <https://www.france24.com/es/20190406-genocidio-ruanda-25-anos-africa>

France 24 Español. (2022). "Los justos" de Ruanda: un encuentro con los héroes del genocidio [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=QUkqBGsQOF0>

Global Security. (s.f.). *Rwanda Civil War.* <https://www.globalsecurity.org/military/world/war/rwanda.htm>

Kamanzi, A. (2021). *Una nación sin etnias: el proceso de reconciliación del Genocidio en Ruanda.* IWGIA. <https://www.iwgia.org/es/noticias/4555-una-nación-sin-etnias-el-proceso-de-reconciliación-del-genocidio-en-ruanda.html>

LADbible TV. (2022). *I Saw People Being Beheaded And Eaten By Dogs* [Vídeo]. YouTube. <https://youtu.be/owNISNNd7tw?si=giMuQReoUhJQlvp>

Le Touzé-Schmitz, A. (2014). *Ruanda: una vida después del genocidio.* <https://www.dw.com/es/ruanda-una-vida-después-del-genocidio/a-17547514>

Luján, C. (2019). *Ruanda: del genocidio al milagro económico.* <https://tliixayac.com/ruanda-del-genocidio-al-milagro-economico/>

LaSexta. (2022, 3 abril). *El impactante recuerdo de Emile sobre el genocidio de Ruanda: "Había tanta muerte y sangre que a veces se formaba un río"* [Vídeo]. Lo de Évole. https://www.lasexta.com/programas/lo-de-evole/impactante-recuerdo-emile-genocidio-ruanda-habia-tanta-muerte-sangre-que-veces-formaba-rio_202204036249c6cc8c9d5000014d04e2.html

LaSexta. (2022, 3 abril). *Emile explica por qué cuenta cómo sobrevivió al genocidio de Ruanda: "Aunque duela, tengo el deber moral de ver cómo Ucrania mata"* [Vídeo]. Lo de Évole. https://www.lasexta.com/programas/lo-de-evole/emile-explica-que-cuenta-como-sobrevivio-genocidio-ruanda-aunque-duela-tengo-deber-moral-ver-ucrania-mata_202204036249cb108c9d50014d07df.html

Museo Memoria y Tolerancia. (s.f.). *El genocidio de Ruanda* [Imatge]. <https://panel.myt.org.mx/storage/ue5j6B7MMKGglMq5OL0v5e8etlz5BMpp.jpg>

Museo Memoria y Tolerancia. (s.f.). *La colonización y el orden racial.* https://www.myt.org.mx/memoria_url/colonizacion-establecimiento-orden-racial

Navarro, F. (2023). *800.000 asesinatos en cien días: el genocidio de Ruanda.* Muy Interesante. Recuperat de <https://www.muyinteresante.es/historia/60305.html>

ONU. (1994). *Estatuto del Tribunal Internacional para Rwanda.* <https://www.ohchr.org/es/instruments-mechanisms/instruments/statute-international-criminal-tribunal-prosecution-persons>

ONU. (2018). *Convención para la prevención y la sanción del delito de genocidio, art. 2.* <https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/Appeal-Ratification-Genocide-FactSheet-SP.PDF>

ONU. (s.f.). *La responsabilidad de proteger.* <https://www.un.org/es/chronicle/article/la-responsabilidad-de-proteger>

Peña, C. (2016). ¿Qué es Factoría de Webdocs? Actualidad. <https://www.rtve.es/las-claves/que-es-factorya-webdocs-2016-12-13/>

Reyntjens, F. (1997). Estimation du nombre de personnes tuées au Rwanda en 1994. In S. Marysse & F. Reyntjens (Dir.), *L'Afrique des Grands Lacs. Annuaire 1996-1997* (pp. 179-186). Paris: L'Harmattan.

Reyntjens, F. (2018). *El genocidio de los tutsi en Ruanda*. Cuadernos Deusto de Derechos Humanos, (91), 55-56.

Rodríguez Vázquez, D. (2017). *El genocidio de Ruanda: análisis de los factores que influyeron en el conflicto*.

https://www.ieee.es/Galerias/fichero/docs_opinion/2017/DIEEO59-2017_Genocidio_Ruanda_DanielRguezVazquez.pdf

Roca, A. (2007). Ni un genocidio más... *Perú Económico*, 30(12), 18-19.

Señal Memoria. (2022, 7 abril). *El genocidio de Ruanda en los medios públicos* [Vídeo]. Señal Memoria.

<https://www.senalmemoria.co/articulos/el-genocidio-de-ruanda-en-los-medios-publicos>

Travis, H. (2017). Sobre la comprensión originaria del crimen de genocidio. *Revista de Estudios sobre Genocidio*, 12, 101-128.

United States Holocaust Memorial Museum. (2023).

<https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/documenting-numbers-of-victims-of-the-holocaust-and-nazi-persecution>

Varela, H. (2000). De crisis humanitarias ignoradas y mitificadas: Rwanda 1994. *Estudios de Asia y África*.

Varela Barraza, H. (s.f.). En el laberinto de una transición fallida: Rwanda c.1994-2014.